

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate:
Sara jevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Konec svetovnega gospodarstva?

Svetovna kriza, ki je, kakor smo že opetova-
no poudarjali, v svoji korenini moralnega značaja,
je v preteklem letu globoko zajela vse gospodar-
stvo. Pokazalo pa se je, da izhod iz nje ni bil pre-
puščen sanaciji, ki izhaja iz kapitalističnega go-
spodarstva samega, pač pa je vedno bolj posegala
v tok gospodarstva država, ki se pa vedno ni iz-
kazala. Uspehi njene intervencije niso bili v prav-
nem razmerju s sredstvi, katere je porabila. To po-
seganje države je samo del sedanjih smernic go-
spodarske politike v duhu nacionalizma po celem
svetu. Tendence okrepitve domačega gospodarstva
je povzročila, da se vedno bolj rahljajo svetovno
gospodarski stiki. Cela vrsta držav je prepovedala
uvoz nekaterih vrst blaga (v zadnjem momentu
na primer Poljska, ki je s tem hudo udarila Nem-
čijo). Nekatere so uvedle monopol uvoza, druge zo-
pet so uvoz kontingentirale. 18 držav na primer je
lani zvišalo svoje carine, 13 pa se pripravljalo na to.
25 držav je uvedlo prisilno devizno gospodarstvo,
s katerim se ravno tako skuša preprečevati nepo-
trebni uvoz. Sredstvo proti uvozu je pa vsekakor
tudi padec valut, ki ga je lani doživelo 12 držav.
Vse to kaže, da se meje vedno bolj zapirajo in da
vsaka država skuša v svojem gospodarstvu izvesti
sanacijo na škodo drugih držav. Najjasnejši dokaz
za to je Anglija, ki je uvidela, da mora biti ko-
nec njene svobodne trgovinske politike in je zato
začela zviševati carine, tako da je njena valuta
padla za tretjino svoje vrednosti. Na svetu, kjer
se tako bujno razvija gospodarski nacionalizem, pač
ni drugega izhoda, kakor da se skuša vsak reše-
vati sam.

V zvezi s tem se vedno bolj pojavljajo glaso-
vi, kako se svetovno gospodarstvo krha na vseh
koncih in krajih in da stojimo pred njegovim po-
lomom. Toda to je sedaj še veliko preuranjeno in
tudi najostrejša gospodarska kriza z vsemi mogo-
čimi posledicami ne bo mogla preprečiti izmenja-
ve dobrin v svetovnem obsegu. Iz znakov go-
spodarskega nacionalizma nikakor ne gre sklepati na
konec svetovnega gospodarstva. Saj je razumljivo,
da ne moremo na vseh krajih zemlje producirati
istih dobrin. Za produkcijo nekaterih so dani pre-
d pogoj n. pr. le v tropičnih krajih, za druge zo-
pet na severu itd. Svetovna trgovina in promet mora
izravnavati vse potrebe in produkcijo. Razumljivo
pa so ti glasovi o koncu svetovnega gospodarstva
zato, ker prihajajo iz visoko razvitih industrijskih
držav. Na eni strani se avtarktično stremeljenje
pojavlja v povečanju agrarne produkcije, na drugi
strani pa v ustanavljanjem lastne domače indu-
strije. Pri prvih državah avtarktična stremeljenja
niso tako škodljiva kakor pri drugih. Tu namreč
vidimo, da industrializacija pomeni skrajno izgubo
velikih tržišč. Zato se te velike industrijske drža-
ve tako bore proti industrializaciji drugih držav.
Imajo pa tudi od te industrializacije koristi, ker za-
njmo dobavljajo velike množine produkcijskih sred-
stev (stroje itd.).

Zlasti se zavzemajo za čim večjo izmenjavo
dobrin v svetovnem gospodarstvu. Nemčija
ima interes na tem, da njen izvoz gre po vsem
svetu in da ne zadeva na nobene zapreke. Samo
lani je znašal aktivni saldo nemške zunanje trgo-
vine (v korist izvoza) skoro 3 milijarde mark! Če
hoče Nemčija plačevati reparacijska bremena in
vzdržati svojo gospodarsko pozicijo, mora stremeti
za čimvečjo aktivnostjo svojega izvoza. Zato se
Nemčija tudi tako zavzema za svobodo svojega iz-
voza, dočim sama uganja avtarktično nacionalno
politiko doma, saj vedno bolj zapira svoje meje.
Poglejmo samo nemško agrarno politiko, ki zahteva
naravnost milijardne žrtve, da bi kmetijstvo krilo
potrebo domačega trga, da se zaenkrat te žrtve
niti malo ne izplačajo.

Anglija skuša svojo odvisnost od svetovnih
trgov čim bolj zmanjšati ter vedno bolj prehaja k
politični pospeševanju avtarktičnega gospodarstva.
Začela je ščititi svojo domačo produkcijo in trg,
nasprotno pa s padcem funta favorizira izvoz.
Ravno angleški zgled dokazuje, da je sedaj avtar-
ktična politika bolj na mestu, kot kdajkoli prej.
Ves svet gre za tem ciljem in kdor ne bo bitje pre-
plavljen s tujim blagom in videti uničenja svoje
produkcije, mora ščititi domačo produkcijo. Ravno
angleško gospodarstvo izkazuje največji odstotni
delež izvoza v nacionalni produkciji. V Jugosla-
viji pa je ta delež eden izmed najmanjših na svetu.
Če se je torej Anglija odločila za zaščitne ukrepe,
je imela za to dovolj razlogov, ker je videla, da
dosedanja liberalistična trgovinska politika ni po-
kazala dovolj uspehov za angleško domače go-
spodarstvo, pa tudi ne za izvoz.

Vsi ti problemi svetovnega gospodarstva so
aktualni tudi za nas, ker nam kažejo, da se na eni
strani vse države ogražujejo proti uvozu, na drugi
strani pa skušajo kljub naraščajočim zaprekam
čimbolj forsirati svoj izvoz. Prizadeti smo tudi mi,
ker nam ta politika škoduje na domačem trgu in
preprečuje naraščanje dosedanje politike zmer-
ne industrializacije, katero zasleduje naše go-
spodarstvo že par let sem z večjim in manjšim uspe-
hom.

Strahote profitašistične akcije

Newyork, 4. jan. Z. Včeraj je bilo zopet po-
skušenih nekaj atentatov proti italijanskim kon-
zulatim in institucijam kakor tudi trgovcem v
Ameriki. Najtežji atentat je bil izvršen v Pensil-
vaniji v trgovini nekega trgovca, kjer je eksplo-
dirala bomba, ki je raznesla razen njegove hiše
še nekoliko drugih hiš. Škoda znaša preko 20 mi-
lijonov dolarjev.

Politika železne pesti v Indiji

Gandi in predsednik kongresa aretirana — Kongres napoveduje borbo do skrajnosti

London, 4. jan. AA. Gandi in predsednik
indskega kongresa Villabhai Patel sta bila davi
aretirana. Odpeljali so ju v jetnišnico Jervada v
Poona.

Aretracija je sledila takoj po grožnji indskega
kongresa, da bo obnovil propagando za državljansko
nepokorščino.

Podkralj lord Willingdon se je vrnil v soboto
v Delhi. Po seji izvršnega sveta je podkralj odre-
dil, naj se odgovori na brzojavno Gandijevo pro-
šnjo za avdienco tole:

Obžalujemo, da je izvršni odbor kongresa na
vaš nasvet sprejel resolucije, ki groze z obnovit-
vijo državljanske nepokorščine, če ne bodo sprejete
nekateri zahteve, ki jih navajate v vaši brzojavki
in v vaših resolucijah.

Vlada smatra to stališče za toliko bolj obžalo-
vanja vredno, ker je sporazumno z indsko vlado
izjavila, da bo pospešila politiko ustavnih reform,
očrtano v poročilu ministrskega predsednika. Od-
govor nadaljuje: »Nobena vlada ne more sprejeti
pogovora na pritisk politične organizacije, ki grozi
z nelegalnimi akcijami. Njegova ekselencija in nje-
gova vlada skraj ne moreta verjeti, da bi imela
avdienco, ki bi se vršila pod grožnjo državljanske
nepokorščine za vas ali pa za izvršni odbor kako
korist. Vlada mora smatrati vas in kongres za od-
govorna za vse morebitne posledice akcije, ki je
bila napovedana.« Odgovor končno poudarja, da bo
vlada odredila vse potrebne ukrepe proti tej akciji.

Liberalni list »Daily News« komentira Gan-
dijevo aretacijo takole: Kdor čita nekatere Gan-
dijeve izjave, bi lahko menil, da so bengalske od-
redbe malicijozen trik, ki naj žali indsko javnost
in tepta indsko svobodščino. To ni resnično. Vlada
je po dolgem obotavljanju in le nerada izdala te
odredbe, da zaščiti življenje svojih uradnikov pred

neprestanimi terorističnimi napadi. Morda je res,
da nekatere organizacije Gandija nimajo stikov z
državi, ki organizirajo te napade in da kongres
ni nikoli formalno odobril politike umorov. Vendar
pa je prav tako resnično, da je kongres nenavadno
mlačno obsodil umore in da Gandi sam ni izrekel
po svojem povratku v Indijo brezpogojne obsodbe
te gnusne zadeve. Pri tem stališču Gandija vlada
res ni mogla drugače postopati. S terorizmom v
tej ali oni obliki se ne more nobena angleška
vlada pogajati.

Pariz, 4. jan. AA. Havas poroča, da so davi
ob treh aretirali Gandija v Bombay. Odlok o are-
taciji Gandija vsebuje tele besede: Aretracija se
izvrši iz upravičenih in zadostnih razlogov.

Bombay, 4. jan. AA. Poučeni krogi trde, da
bo vlada proglasila kongres indskih nacionalistov
za nezakonito ustanovo in da bo prepovedala zbi-
ranje prispevkov zanj.

Bombay, 4. jan. AA. Kongres indskih nacio-
nalistov je sklenil, da bo poostil propagando civil-
ne neposlušnosti z novimi ukrepi. Tako bo indski
kongres šel med široke sloje naroda in svetoval,
naj Indci ne prodajajo zlata vladi ali angleškim
trgovcem. Kongres bo nadalje organiziral siste-
matično akcijo in bojkot angleške trgovine in an-
gleškega blaga. Tudi bo kongres pozval ljudstvo,
naj več ne plačuje davkov.

Gandi je pred svojim odhodom objavil poziv
na vse sloje, naj se združijo za odločno borbo.

Procesija v znak protesta

Bombay, 4. jan. AA. Aretracija Gandija je dala
vladam v provincah povod, da so prepovedale vse
kongrese indijskih nacionalistov. Tudi nameravajo
voditelje gibanja brez procesov prijeti in obsoditi.

Volivna vlada odstopila

Svojo nalogo je izvršila

Belgrad, 4. jan. AA. Danes ob 5 popoldne je
bila seja ministrskega sveta, na kateri je predse-
dnik ministrskega sveta g. Peter Živković obvestil
ministrski svet, da je sklenil podati ostavko vse-
ga kabineta, sestavljenega po razglasitvi ustave
dne 3. septembra 1931, z nalogo, da izvede volitve

v narodno predstavništvo, nalogo, ki jo je včeraj
dovršil.

Pri tej prilici se je predsednik ministrskega
sveta zahvalil vsem članom kabineta za njihovo
zvesto sodelovanje.

Sovjetski imperializem polemizira z evropskim

Litoinov in Jošizava se pogajata v razdelbi severnega Kitaja

Moskva, 4. jan. Oficijozna »Izvestija« prinašajo
članek, v katerem opozarja na čedalje bolj nara-
ščajoči imperializem kapitalističnih držav, ki iščejo
novih trgov za svoje blago in poceni sirovini iz za-
suženjenih dežel. Anglija, katere krmilo je v rokah
konservativcev, hoče docela podjarmiti Indijo in
Birmo, ki sta se v zaupanju na povojni evropski
lažipacifizem hoteli osamosvojiti. Japonska je po-
stala čez noč po sili meča gospodar Mandžurije, ne
da bi Zveza narodov ganila preta in tudi ameriško
ogorčenje je golo licemerstvo, ker Zedinjene drža-
ve v Nikaragvi delajo isto ko Japonci v Mandžuriji:
uprizarjajo notranje homatije, da si podjarmijo vso
srednjemeriško ožino. Zveza narodov tudi ni na-
šla besedice, da vsaj obsodi — če ne že drugega
— nečloveško početje italijanske okupacijske ar-
made v Tripolisu, kjer so domače prebivalstvo ob-
dali z žično ograjo, za katero od gladi umira. Fran-
cija, nadaljuje organ sovjetov, je zadušila vstajo v
Indokini z drakonimi sredstvi in pazno zasle-
duje dogodke v Kitaju, da se okoristi z razpadom
te države; Francija dokončuje tudi popolno okupa-
cijo Maroka in pravkar pošilja velike ekspedicije,
ki podjarmjujejo zadnja svobodna plemena Kabi-
lov. Zato je čisto razumljivo, da velešile nimajo k
zasedbi Mandžurije, ki meri dvakrat toliko ko Nem-
čija, ničesar pripomniti in da pošiljajo samo potom
Zveze narodov proteste, glede katerih so z Japono-
sko že naprej domene, da jih bo metala v koš.

Postopanje velesil pa je — tako izvajajo dalje
»Izvestija« — ravno glede mandžurske afere še po-
sebnostno značilno. Medtem ko namreč javno obsojajo
zasedbo tega ozemlja, ga na eni strani Japoncem
privoščijo, na drugi strani pa jo zavidajo. V prvi
vrsti pa jim gre za to, kako bi zapletle zaradi
Mandžurije v vojno Sovjetsko Rusijo in Japonsko.
da bi mogle potem posredovati in zase kaj izme-
štariti. Na ta način bi hotele celabiti Sovjetsko
unijo, obenem pa opehariti Japonsko, kakor so jo
že pred 27 leti. Dokaz za to je afera Vanek, ki je
pomenila, naj v Evropi to demantujejo kolikor ho-
čejo, poskus, provocerati japonsko-rusko vojno. Toda
v kratkem bodo sledili še podobni poskusi, napram
katerim pa bo Sovjetska unija ostala hladnokrvna
in preprečila, da ne bi evropski in ameriški vele-
kapitalizem provocerati vojno, katero željno išče, da
okrepi kapitalistično gospodarstvo.

London, 4. jan. Pisanje moskovskih »Izvestij«
o vojni nevarnosti je vzbudilo v tujakih diplom-
atskih krogih veliko pozornost. Pisanje sovjetske-
ga tiska o vojni nevarnosti, ki da jo provocirajo ev-
ropske velesile, pa je goli trik, s katerim hočejo
Sovjeti utrditi svoj čedalje bolj pojemajoči vpliv
med evropskimi delavskimi masami. Da nihče ne

misli zaplesti Sovjetske unije v vojno, temu je naj-
zgovornejši dokaz bližnja zaključitev pakta o ne-
napadanju med Rusijo, Francijo, Poljsko in Romu-
nijo. Pritožbe proti japonskemu imperializmu pa
so še posebno neumestne, ker je javna tajnost, da
se je novi japonski minister za zunanje zadeve g.
Jošizava nahajal v Moskvi ravno isti dan, ko je
izšel v »Izvestijah« antiimperialistični članek in da
se s sovjetsko vlado pogaja o tem, kako bi se seda-
nji rusko-kitajski upravni svet vzhodnokitajske že-
leznice zamenjal z rusko-japonskim in kako naj bi
se Rusiji odstopil severovzhodni del Mandžurije ob
reki Sungari, Japonci pa bi obdržali vso južno Man-
žurijo do kitajskega zidu. Pisanje »Izvestije« ima
samo namen, da to transakcijo primerno maskira.

Zagrebska vremenska napoved. Oblačno.
Spremenljivo. Precej stalno.

Stanje Narodne banke

Belgrad, 4. jan. 1. Narodna banka je izdala iz-
kaz svojega stanja, iz katerega posnemamo: V
aktivih seopaa povišanje zlate podlage od Din
2.035.813.156,69 na Din 2.096.814.272,54. V postavki
deviz, ki ne pridejo v poštev pri računanju zlate
podlage, opazimo znižanje za Din 3.240.358,62, ta-
ko da znaša globelna vsota teh števil 86.458.012
Din 83 par. Kovanega denarja v niku je nekoliko
ve, in sicer za 710.328,72 Din, med tem ko je stan-
je demonetiziranega srebra ostalo isto kakor pri
zadnjem izkazu Narodne banke v znesku 83.907.117
Din 58 par. V postavki posojil pa opazimo zelo ve-
like spremembe. Skupna vsota posojil na menice in
na vrednostne papirje znaša 2.252.879.100,83 Din,
kar bi predstavljalo povišanje za 43.579.483,80 Din
v primeru z zadnjim izkazom Narodne banke. V
postavki predjemov, katere je Narodna banka do-
volila državi, se opazna znižanje za 25.695.650,88
Din, v postavki začasnih predjemov Narodne banke
v dobro glavni državi blagajni pa opazimo zniža-
nje za 95 milijonov Din. Iz tega sledi, da je v teku
zadnjih desetih dni država vrnila Narodni banki
celokupen dolg, ki je obstojal v postavki začasnih
predjemov Narodne banke glavni državi blagajni.
Vrednost rezervnega fonda se je nekoliko znižala,
in sicer za 18.611.629,28 Din, tako da znaša re-
zervni fond sedaj 77.889.879 Din. Kar se tiče vred-
nosti ostalih fondov, moramo zabeležiti znižanje za
skupno vsoto 1.230.505,50 Din, razna aktivna pa ka-
žejo občutljivo zmanjšanje, in sicer za 33.645.592,22
Din od skupne vsote, ki je pri prejšnjem poročilu
Narodne banke znašal 55.588.676,94 Din.

Aretracije v Gorici

Jesenice, 4. jan. Iz Gorice poročajo, da je go-
riška policija aretirala dan pred novim letom zelo
vrsto slovenskih razumnikov. Med aretiranimi se
nahajata č. g. Filip Terčelj, duhovni vodja v
Alojzijevešu in učitelj Alojzij Bratuž. Aretriranci
so obdolženi protidržavne propagande. Vest smo
prejeli prepozno, da bi jo bil mogli kontrolirati.
(Pripomba uredništva.)

Laval in MacDonald se res sestaneta

Pariz, 4. jan. AA. Glede na vesti o morebitnem
sestanku med predsednikom vlad gg. Lavalom in
MacDonaldom je predsedstvo francoske vlade iz-
dalo komuniké, v katerem pravi, da do tega se-
stanka nikakor ne more priti prej kakor po novem
sestanku med zastopniki angleške in francoske za-
kladnice. Komuniké pravi ob koncu, da bosta oba
premijerja brez dvoma smatrala za potrebno, da se
dogovorita, preden pojmeta v Lausanne.

Krvava demonstracija v Spaniji

Madrid, 4. jan. AA. Upravnik mesta Saragosse
je sporočil ministrstvu notranjih zadev, da so se
prebivalci vasi Epila pridružili demonstrantom in
začeli streljati na meščansko gardo, ki je takisto
odgovorila z ognjem iz pušk. Pri tem je bilo ranje-
nih 6 ljudi, od katerih pripadajo trije meščanski
gardi, 1 oseba pa je mrtva. Oblasti so poslale v
Saragoso nova ojačenja.

„Ponedeljski Slovenec“

V ponedeljek je izšla prva številka »Pone-
deljskega Slovenca«, ki ima namen čitateljem po-
ročati o važnejših nedeljskih dogodkih.
Znano je, da je dnevnik »Slovenec« že doslej
najbolje poročal o naših narodnih manjšinah. Ena
glavnih nalog »Ponedeljskega Slovenca« bo, da bo
manjšinskemu vprašanju posvečal še več pozornosti
in budil zanimanje za trpeče brate. Dnevnik
novic, ki jih bo prinesel »Ponedeljski Slovenec«, v
dnevni izdaji ne bomo ponavljali, pač pa bomo
skrbeli, da bodo o vseh važnejših dogodkih kratko
obveščeni tudi tisti, ki si iz kateregakoli vzroka
ne bodo mogli naročiti »Ponedeljskega Slovenca«.
Upamo, da bo živahna vsebina novega lista uga-
jala vsem »Slovenčevim« narcenikom in da ga bo-
do kot dopolnilo k dnevni izdaji »Slovenca« v čim
večjem številu naročili.

Pred zaključkom vzhod. Locarna?

Nemčija intrigira — Francoska desnica proti paktu — Francoski vladni krogi ga odločno žele in branijo

Pariz, 4. jan. K pogajanju med Mosko in Varšavo o paktu nenapadanja pravi »Journal des Debats«, da je izvedel, da se je nemški poslanik v Moskvi g. von Dirxen pri zunanjem ministru Litvinovu informiral, kaj da je na stvari. Nemški poslanik je Litvinovu izjavil, da je Nemčija s temi pogajanjmi nezadovoljna, ker na eni strani nujajo Poljski možnost sovražne in agresivne politike napram Nemčiji, na drugi strani pa Nemčija obžaluje, če bi se Rusija odpovedala Besarabiji. G. Litvinov je nemškemu poslaniku odgovoril, da je Rusija k paktu s Francijo, Poljsko in Romunijo prisiljena iz gospodarskih razlogov, ker bi sicer te države svoj trg ruskemu izvozu zaprle. V političnem oziru pa se Rusija ne misli vezati niti napram Poljski niti napram Romuniji, to se pravi, ne bo priznala niti pravice Poljske do tako zvanega koridora, niti se ne bo odpovedala svojim pravicam do Besarabije.

K temu poročilu pripominjajo v Berlinu, da se je von Dirxen v resnici informiral glede pogajanj za pakt med omenjenimi državami, vse ostale trditve pariškega »Journala« pa da so popolnoma izmišljene. Na noben način pa Nemčija ni zainteresirana na pogajanjih med Rusijo in Romunijo. Pariški list hoče samo Nemčijo v obeh Romunije očrtniti, kakor da bi Nemčija imela kakšen interes na tem, da Rusija osvoji nazaj Besarabijo in s tem drži Romunijo v šahu.

Na to pojasnilo nemških listov odgovarjajo v Parizu, da bi nemški poslanik v Moskvi ne imel absolutno nobenega poudarka, da se očitno informira o pogajanjih Sovjetov s Poljsko in Romunijo, ako ne bi imela Nemčija interesa na tem, da se pakte, ki ji seveda ne gredo v račun, prepreči. Nemčija res ni zainteresirana na besarabskem vprašanju, pač pa ima največje korist od tega, da Rusija ne prizna obstojnih mej med Poljsko in Nemčijo in da se vzdrži napetost med Rusijo in Francijo ter njenimi zavezniki. V tem slučaju je seveda tudi besarabsko vprašanje za Nemčijo hočeš-nehočeš

velike važnosti. Že obisk g. Dirxena sam dokazuje, da Nemčija intrigira proti ustanovitvi prijateljskih odnosov med Rusijo in Francijo ter njenimi zavezniki.

Medtem ko francoski oficijozni listi intrigiranje Nemčije proti paktu med Rusijo in Francijo ter njenimi zavezniki navajajo kot najjačji dokaz za to, da je ta pakt potreben in da bo prinesel Franciji in njenim zaveznikom velike politične koristi, pa desničarski nacionalistični krogi vodijo vprav besno kampanjo proti temu paktu, ki ga levčarji proslavljajo kot vzhodni Locarno. Že omenjeni »Journal des Debats« trdi, da se je Francija vsedla na sovjetske limanice in da pakt ne bo koristil niti Franciji niti njenim zaveznikom, ampak nasprotno

Francoski nacionalisti proti sporazumu

Pariz, 4. jan. tg. »Echo de Paris« poroča v zvezi s vestmi, po katerih je prišlo do sporazuma med Romunijo in Rusijo glede pogajanj za pogodbo o nenapadanju v Rigi, da so pogajanja med Berthelotom in Dogaevskim že 18. decembra prišla tako daleč, da sta zastopnika parafirala na čas pogodbe po vzorcu nemško-ruske pogodbe. Po tej pogodbi bi se imela najmanj enkrat na leto sestati v Moskvi ali v Parizu posebna komisija treh članov, v kateri bi se vsako leto menjal predsednik komisije. Taka komisija naj bi se prvič sestala 14 dni po podpisu pogodbe. Navedeni list svari pred sklepanjem takih pogodb z Rusijo. Tudi »Journal« svari Poljsko in Romunijo naj ne gresta na ruski lim. Obe državi naj si ne domišljujeta, da bi Rusija po sklepu take pogodbe ustavila svojo propagando v Galiciji ali se odrekla svojim zahtevam na Besarabijo. Tu gre za dogovorjeno igro med Nemčijo in Rusijo, da bi na razorožitveni konferenci postavili Francijo na laž.

samo Rusiji in Nemčiji, ki igrata pod eno odedjo. Zato je v tej zadevi pričakovati v prihodnjem zasedanju francoskega parlamenta zelo živahne debate.

Pogajanja med Rusijo in Romunijo

Bukarešta, 4. jan. AA. Pogajanja o paktu o medsebojnem nenapadanju med sovjetsko Rusijo in Romunijo se bodo pričela 15. januarja. Pogajanja bodo v Rigi med sovjetskimi zastopniki v Litvi in romunskim odpravnikom poslov v Rigi. Romunija bo skušala doseči s tem paktom priznanje in jamstvo za svojo integriteto.

Moskva na delu

Pariz, 4. jan. tg. »Petit Parisien« izjavlja, da bi Romunija podpisala pogodbo z Rusijo v Rigi samo tedaj, če bi bila v tej pogodbi klavzula o medsebojnem spoštovanju teritorialnega stanja, kar bi bilo toliko, kakor da mora Rusija priznati romunsko vzhodno mejo.

Incident med Ameriko in Japonsko

Pariz, 4. januarja. Z. Po vestih iz Angore bo zunanji minister Tefik Ruždi bej v najkrajšem času potoval v Moskvo, Teheran in Bagdad. V Moskvi bo Ruždi bej nastopil kot posredovalec za vpostavitve sovjetsko-bolgarskih odnosov, v Teheranu bo obnovil perzijsko-turški prijateljski pakt in rešil nekatera druga važna vprašanja, v Bagdadu pa bo zastavil svojo moč za sklenitev azijskega bloka, ki bi obsegal Turčijo, Perzijo, Afganistan in po možnosti tudi Irak.

Argetioano pri ital. kralju

Newyork, 4. januarja. AA. Po vestih iz Mukdena so japonski vojniki napadli tamkajšnjega ameriškega vicekonzula in ga ranili. Vlada ameriških Združenih držav je zato diplomatskim putem protestirala pri japonski vladi.

Newyork, 4. jan. Z. Zastopnik »Associated Press« v Mukdenu poroča, da so ameriškega konzula v Harbinu, Chamberlaina, ko je prišel v Mukden na ulico, pretepli japonski vojniki, in sicer v trenutku, ko je izstopil iz svojega avtomobila, ki je imel ameriško zastavo. Vojaki so mu prisodili nekoliko krepkih zausnic, čeprav se je legitimiral kot konzul tuje države. Ameriški generalni konzul v Mukdenu je takoj protestiral pri japonskem vrhovnem poveljstvu in so mu japonske oblasti obljubile, da bodo uvedle strogo preiskavo.

Kompromis z avstr. želeničarji

Dunaj, 4. jan. tg. Med generalno direkcijo avstrijskih železnic in železniškimi nameštenci je bil dosežen kompromis, po katerem se železniškim uslužbencem zniža plača samo v toliko, kakor avstrijskim državnim nameštencem, tako da bo moral železniška uprava potrebno znižanje budžeta doseči potom zmanjšanja slavnih izdatkov. Avstrijski zvezni parlament je čakal na tako kompromisno rešitev in je parlamentarni odbor zakonski načrt prilagodil temu kompromisu.

V sodelovanju je rešitev

London, 4. jan. tg. Včeraj je imel nadškof v Canterburyju govor v radiu, s katerim je apeliral na ves krščanski svet, naj odneha od nacionalizma, da bo mogel potem rešiti svet z gospodarskim in političnim sodelovanjem.

Nemški parlament

Berlin, 4. jan. tg. Predsednik nemškega državnega zbora Loebe je sklical starešinski svet državnega zbora na dan 23. januarja, da se odloči o novem predlogu komunistov za predčasno sklicanje nemškega državnega zbora. Sprito mednarodnega položaja tekočih in bodočih mednarodnih pogajanj se smatra v parlamentarnih krogih, da tudi tokrat predlog za predčasno sklicanje državnega zbora ne bo dobil večine.

Generali proti vladi

London, 4. jan. tg. Devet kitajskih generalov, ki so obenem tudi guvernerji provinc, je pozvalo Čangkajseka, naj strmo glavi novo vlado.

Snežni viharji

Rim, 4. jan. tg. Radi snežnih viharjev je mesto Viterbo v srednji Italiji popolnoma odrezano od sveta. Erzojavne in telefonske zveze so prekinjene, električna razsvetljava je uničena. Osebnih vlak je ostal 24 ur zasnežen na progi, dokler ga niso odkopali vojniki. Tudi mesto Grosseto je odrezano od sveta. V Arcidosu na Monte Amiata imajo poldrugi meter snega. Tudi v Bergamassi imajo dosti snega. V Dolomitih imajo 14 stopinj mraza. V Apuliji so snovi čutili več potresnih sunkov, ki pa niso napravili škode.

Poplave

Berlin, 4. jan. tg. V Schwarzwaldu so velike poplave, ker so radi silnega deževja narasli vsi gorski potoki. Sploh se poroča o velikem deževju v jugozapadni Nemčiji. Vode so izpodkopale železniški nasip pri Kehl, tako da so morali brzo vlak v Pariz poslati po drugi progi. Tudi v Sakskem so bile vremenske katastrofe. Na več krajih je ustavljen železniški promet.

Izplačevanje vojne škode

Belgrad, 4. jan. AA. Izplačevanje osmega kupona obveznic vojne škode.

Po zakonu o izplačevanju vojne škode se bo začelo izplačevanje obveznic loterijske 2½% državne rente za vojno škodo 1. februarja t. l., in sicer neposredno na blagajni oddelka državnih dolgov in državnega kredita, dalje na blagajnah davčnih uprav, Poštne hranilnice ter njenih podružnic in obračunskega zavoda zagrebške borze. Davčne uprave dolo potrebn denar za izplačilo, tako da se bodo kuponi mogli plačati ob roku v vsej državi.

Ker je pričakovati, da bodo letos zaradi izjemnih hudih gospodarskih razmer večina imetnikov teh kuponov hoteli kupone čimprej vnovčiti, in ker se po obstoječih predpisih o plačevanju kuponov vseh državnih posojil izplačajo ti kuponi ne glede na število samo na podlagi predložitve seznama, bo oddelak državnih dolgov in državnega kredita že od 15. t. m. dalje dal na razpolago tiskane obrazce za sezname, da jih bodo mogli interesi o pravem času izpolniti. Izpolnjene sezname s kuponi bo likvidatura oddelka državnih dolgov in državnega kredita sprejemala od 26. t. m. dalje, tako da se do konca tega meseca opravijo vsa tehnična dela pri likvidaciji kuponov, s čimer bo omogočeno kar najhitreje in najpravičnejše izplačevanje že v prvih dneh meseca februarja t. l.

Zrebanje 4 odstotnega agrarnega posojila

Belgrad, 4. januarja. AA. V oddelku za državne dolge in državne kredite se je danes vršilo deseto zrebanje štir odstotnega posojila za finančno likvidacijo agrarnih odnosov v Bosni in Hercegovini. Zrebanje je dalo te-le rezultate:

Amortizirane serije:											
153	185	379	406	471	590	960	1049	1081			
1521	1672	1776	1955	2019	2168	2172	2201	2322			
2346	2390	2480	2489	2525	2528	2700	2704	2799			
2811	2816	3008	3278	3429	3465	3471	3541	3683			
4132	4208	4275	4350	4441	4448	4547	4508	4614			
4718	4792	4888	4971	5070	5229	5275	5396	5491			
5540	5556	5572	5755	5784	6069	6153	6201	6259			
6266	6280	6417	6458	6687	6697	6755	6874	7332			
7381	7564	7754	7767	7769	7888	7946	8077	8098			
8144	8256	8457	8522	8762	8785	8907	8932	9081			
9107	9177	9218	9364	9698	10039	10044					
10324	10446	10586	10651	10803	10854	10905					
10936	10974	11374	12766	12828	12855	12960					
12969	12983	12997	13030	13197	13288	13293					
13324	13474	13560	13711	13849	14240	14271					
14286	14302	14398	14435	14876	15037	15327					
15378	15351	15554	15572	15581	15921	16056					
16239	16282	16362	16390	16414	16501	16556					
16640	16679	16831	16906	16961	17045	17047					
17423	17548	17561	17701	17702	17715	17845					
17949	18010	18227	18284	18290	18374	18422					
18484	18864	19158	19196	19203	19313	19436					
19445	19623	19960	20119	20251	20252	20337					
20355	20410	20466	20662	20673	20714	20738					
20955	20963	21152	21229	21243	21299	21341					
21381	21487	21530	21549	21625	21730	21888					
22080	22430	22457	22465	22578	22617	22635					
22705	22789	22834	22972	23121	23161	23296					
23465	23492	23525	23628	23679	24192	24208					
24369	24392	24448	24477	24582	24800	25026					
25086	25365	25433	25559	25582	25831						

Drobne vesti

Newyork, 4. januarja. AA. Deset provincnih bank je zaprlo blagajne.

Santa Cruz na Teneriji, 4. januarja. AA. Tu je izbruhnila generalna stavka. Obrat elektrarne, vodovoda in plinarne je ustavljen. Ves promet počiva. Vojasvo je zasedlo vsa glavna križišča mesta.

Praga, 4. jan. tg. Bivši večkratni minister Stribny in soobtoženec Vihravsky sta bila danes pri sodišču oproščena. Stribny pa mora čakati še na porotno razpravo radi raznih afer pri dobavi premoga.

Berlin, 4. januarja. AA. Tu krožijo vesti, da je bivši nemški cesar Viljem II. laže obolen in da leži.

Le Burget, 4. januarja. AA. Danes ob četrt na eno sta odletela s tukajšnjega letališča letalca Paul Codos in inž. Robida v smeri proti Marseilu, odkoder bosta jutri jutraj nadaljevala polet v Hanoi v francoski Indokini. Letalca nameravata doseči čim hitrejšo zračno zvezo iz Pariza v Indokino in nazaj.

Helsingfors, 4. januarja. AA. Končni rezultati referenda o prohibiciji so bile: za prohibicijo je glasovalo 216.403 glasovalcev, za alkoholne pijače z majhnim odstotkom alkohola 10.859, proti prohibiciji pa 541.834 upravičencev. Rezultati iz nekaterih manjših krajev do danes opoldne še niso znani, toda slike referenda ne morejo dosti izpremeniti. Glasovanje je imelo samo namen, da da smernice vladi, ki ima tako še vedno poslednjo besedo.

Pariz, 4. januarja. AA. Po vestih iz Moskve je sovjetski vojski proračun narasel za 16 milijard 250 milijonov frankov (33 milijard dinarjev), skupno z dodatnim vojaškim proračunom pa 41.875 milijonov frankov. (94 milijard Din).

Vremensko poročilo

Ljubljana, 4. januarja. AA. Vremensko poročilo Direkcije državnih železnic v Ljubljani: Bistrica-Bohinjsko jezero — 6 C, jasno, snega 30 cm, Brežice 0, oblačno, snega 24 cm, Celje — 3, oblačno, snega 25 cm, Dravograd-Meža — 10, jasno, snega 60 cm, Jesenice — 3, jasno, snega 35 cm, Kamnik — 2, jasno, snega 35 cm, Kranjska gora — 5, jasno, snega 55 cm, Kotevje — 5, jasno, snega 60 cm, Kotoriba — 2, oblačno, snega 20 cm, Ljubljana gl. — 2, Ljutomer — 2, oblačno, snega 18 cm, Maribor gl. — 3, jasno, snega 30 cm, Novo mesto — 2, oblačno, snega 50 cm, St. Janž na Dolenskem — 1, jasno, snega 30 cm, Tržič — 5, jasno, snega 35 cm, Rakek 0, jasno, snega 20 cm. — Promet je splošno normalen.

Postavite zapornice

Konjice, 2. Velika nesreča bi se skoraj pripetila na istem mestu, kjer se je lan. leto smrtno ponesrečil veletrgovec Grobelšek iz Maribora. Pretekli teden bi skoraj trčila skupaj vlak in avto tovarne Westen iz Celja. Le srečnemu slučaju se je zahvaliti, da ni bilo katastrofe. Strojevodja je vlak v zadnjem trenutku ustavil kakor tudi šofer avto. Razdalja med obema je znašala le še dober meter. Zapornice seveda še ni in jih najbrž ne bo. Treba bo res še druge nesreče, da se bodo na tem silno prometnem križišču namestile zatvornice.

Dunajsko vremenska napoved. Mogoče je, da bo napredoval polarni zrak od severovzhoda v našim snegom.

Poostriitev politične borbe v Nemčiji

Hitler se pripravlja - „Železna fronta republikanskih strank“

Berlin, 4. jan. d. Hitlerjevci nikakor niso opustili zamisli, da se polasti vlade, ampak se marljivo pripravljajo na moment, ko se bo po njihovem trdnem prepričanju proglasila v Nemčiji fašistična diktatura.

Med tem izdelujejo svoj socialnogospodarski program, ki vsebuje sledeče osnovne principe: Vsa narodna proizvodnja je v rokah države, delavci in delodajalci, ki imajo enake pravice v tem zmišlu, da je država zainteresirana z eno tretjino, delavci in uradniški ter inženjerji z eno tretjino in delodajalci z eno tretjino. Tretjina dobička, ki odpade na državo, služi kot davek. Zunanja trgovina se ima urediti po sovjetskem sistemu. Uvede se delovna dolžnost za vsakega človeka in civilna karta ter državna aprovizacija. Civilske karte ne dobe židje. Nemčija mora v pogledu prehrane in ostale oskrbe postati od inozemstva popolnoma neodvisna. Inozemci in židje ne smejo imeti v Nemčiji pravice posesti in obrti, uvoz iz inozemstva se mora strogo kontingentirati in kontrolirati. Kmetijstvo se ima z vsemi silami podpirati, svobodni poklici pa stoji pod strogo kontrolo države.

Dočim hitlerijanci mislijo, da bo nacionalni socializem prišel do oblasti že koncem februarja meseca, pa je minister za notranje zadeve in za državno obrambo, Groener, izdal oklice, v katerem pravi, da je naert hitlerijancev gola romantika in da bo oblast vsak poskus kogarkoli, da bi se polastil oblasti z nezakonitimi sredstvi, energično preprečila.

Socialnodemokratska stranka, »Reichsbanner« in Generalna federacija strokovnih zvez delajo na tem, da bi se vse republikanske stranke združile v »železno fronto«, ki naj bi bila nepremagljiva barjera proti fašizmu. Tudi komunisti so v pripravi in organizirajo generalni štrajk, ki naj bi se začel 2. februarja kot protest proti desetodstotnemu znižanju med rudarskih delavcev v Poruhrju. Policija je v Bochumu aretirala 40 komunističnih kolovodij. Gospodarska kriza se postruje in dortmundski magistrat je izplačal svojim uradnikom in delavcem za januar samo eno šestino plače.

Podonavska federacija

Budimpešta, 4. jan. tg. »A Reggel« doznava iz Pariza, da tam razmišljajo o načrtu češkoslovaške zunanje ministrice dr. Beneš, da bi se spomladni sklicala v Pariz konferenca obdonavskih držav, na kateri konferenci naj bi se izključila vsa velika politična vprašanja in naj bi se govorilo samo o gospodarskem zblizanju obdonavskih držav. To zblizanje pa ne bi bilo naperjeno niti proti Italiji, niti proti Nemčiji, ker so za Italijo važna trgovska politična pogajanja z Jugoslavijo, in ravno tako trgovinsko politična pogajanja Češkoslovaške z Nemčijo.

Romunsko žito za Nemčijo

Bukarešta, 4. jan. tg. »Vitorul« poroča, da sta se Nemčija in Romunija z začasnim dogovorom zednili, da bo Nemčija mesečno uvažala iz Romunije sto vagonov koruze. Dalje pravi list, da je Romunija sklenila s Francijo dogovor, da bo tekem treh let uvažala najmanj po 40.000 vagonov petrolejskih produktov iz Romunije, kar pomeni 10,4 odstotka potrebe francoske petrolejske industrije. — List javlja potem, da ugodno potekajo pogajanja med francosko in romunsko narodno banko za dve kratkoročni posojili, in sicer v višini sto milijonov frankov za romunsko amortizacijsko blagajno ter 120 milijonov frankov za razbremenitev romunskega državnega zaklada.

Notranje borbe v Nemčiji se bodo zelo poostri- le ne samo zaradi reparacijskega vprašanja, ki ga fašisti izrabljajo v prid svoje nacionalistične propagande, ampak predvsem zaradi predstojećih volitev v pruski deželni zbor in zaradi blizajočih se volitev predsednika republike.

Berlin, 4. jan. AA. Božično politično premirje je poteklo snoč opolnoči. Politčna agitacija strank se začne v ponedeljek jutraj. Posebno nacionalni socialisti in komunisti so sklicali za te dni mnogo zborovanj in shodov. Socialistični sindikati in republikanci nameravajo razvijati živahnejše delovanje in se resno vreči v energično agitacijo proti nemškimi fašistom.

Tudi politične vlade so končane in Brüning, ki je za politično premirje odpotoval iz Berlina, se v ponedeljek jutraj vrne. Vlada in vsa ministrstva se bodo zdaj popolnoma posvetila pripravam za obe važni konferenci za reparacijsko in razorožitveno.

Nemška delegacija za Ženevo še ni uradno objavljena. Vendar »Montagpost« misli, da jo bo vodil Brüning osebno, njena člana pa bosta finančni minister Dietrich in minister za narodno gospodarstvo Warmbold.

Zaupanje v Brüninga

Frankfurt, 4. jan. AA. »Frankfurter Zeitung« priobčuje značilen članek o razpoloženju političnih krogov in javnega mnenja v Nemčiji. List piše med drugim:

Doba političnega formalizma je za nami. Tisti, ki bo narodu postavil velike, a tudi dosegljive cilje in ki jih bo skušal s pogumom doseči, bo lahko račun na podporo vsega naroda. Kanceler dr. Brüning lahko pri tem računa tudi na podporo predsednika Hindenburga. V prvem polletju 1932 se bo videlo, ali lahko dr. Brüning združi politične sile nemškega naroda za velike politične cilje. Zadnja zasluga odredba jeočnovna, na kateri bo dr. Brüning gradil svojo stavbo in skušal vrniti Nemčiji del njene zunanje politične svobode, zlasti pa jo rešiti neznosnih reparacijskih plačil.

Po volitvah v senat

Belgrad, 4. jan. AA. Po dosedaj zbranih podatkih so potekle včerajšnje senatne volitve takole:

1. Na področju belgrajske mestne uprave je bilo oddanih 57 glasov od 65;
2. v dravski banovini 1051 od 1113;
3. v savski banovini 621 od 664;
4. v vrbanski banovini 211 od 225;
5. v primorski banovini 118 od 143;
6. v drinski banovini 498 od 500;
7. v dunavski banovini 885;
8. v moravski banovini 842;
9. v vardarski banovini 579;
10. v zetski banovini 333.

Kliring z Avstrijo

Dunaj, 4. jan. tg. Danes so zastopniki jugoslovanske vlade odpotovali v Belgrad, da predložijo svoji vladi načrt pogodbe o klirinskem prometu z Avstrijo v odobritev. Računa se s tem, da bo veljavnost te pogodbe nastopila sredi meseca januarja.

Amerika daje zgled

Rojaki iz Vestfalije se vračajo

Kje bodo dobili kruha?

Ljubljana, 3. jan.

Izseljenci v Nemčiji živijo v zelo neugodnih razmerah. Preti jim rapatriacija, tako je poročal naš generalni konzul Marković iz Düsseldorfa. Ker so ti izseljenci, slovenski rudarji na Westfalskem in v Porenju večinoma iz Slovenije, je po naredbi ministra za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. Kostrenčiča dne 2. t. m. dospel v Ljubljano šest odseka za izseljavanje in doseljavanje g. dr. Arančič in je radi preskrbe repatriirancev iz Nemčije konfiriral v odsotnosti g. bana z g. pomočnikom dr. Pirkmajerjem. Svoje nasvete so iz-

2000 steklarskim delavcem

odpovedana pogodba

Na Slovenskem prizadetih okrog 700 steklarjev

Ljubljana, 4. januarja.

V ponedeljkovi izdaji smo poročali, da so Združene steklarne odpovedale delavstvu kolektivno pogodbo. Zaradi te odpovedi bo v Sloveniji prizadetih okoli 700 delavcev, ki delajo v obratih v Hrastniku, Sv. Križu pri Rogaski Slatini in v Straži pri Rogatcu, že na Hrvaškem. Odpovedana pa je kolektivna pogodba tudi delavstvu v obratih v Daruvarju in v Paračinu, tako, da bo res prizadetih okoli 2000 delavcev ter se je naša večerajšnja

vest žal res potrdila. Družba namerava najbrže znižati delavske plače.

Delavska zbornica bo v tej zadevi intervenirala ter skušala ta udarec omiliti. Dne 13. t. m. bo v Belgradu zborovanje Borz dela, na kateri bodo razpravljali o stanju brezposelnosti in drugih socialnih problemih v naši državi. Ob tej priliki bodo razpravljali tudi o položaju steklarskega delavstva v državi ter o ukrepih, ki so potrebni v zaščito delavstva.

Državni rudniki odpovedali delavstvu pogodbo

Na Slovenskem prizadetih okrog 1000 rudarjev

Ljubljana, 4. jan.

Te dni so državni rudniki v vsej državi odpovedali vsemu svojemu delavstvu kolektivno pogodbo. Pri nas bo prizadetih okoli 1000 delavcev rudarjev, zaposlenih v premogokopih Zabukovica in Velenje. Delavstvo je bilo v teh rudnikih že dosedaj slabo plačano, po odpovedi kolektivne pogodbe pa se bo njegov položaj še poslabšal. Dr-

žavni rudniki nameravajo s to odpovedjo najbrže znižati mezde.

Največ državnih rudnikov je v Bosni in se bo zato dne 13. t. m. vršila v Sarajevu anketa, na kateri bodo delavski zastopniki in zastopniki države razpravljali o novih delovnih pogojih. Rentabiliteta državnih rudnikov zlasti v Sloveniji ni bila nikoli bogve kaj visoka, sedaj pa je pritisnila še kriza. Največ bo trpel zaradi nje pač zopet delavec.

Belgrajski Slovenci na delu

Belgrad, konec decembra.

Čeprav bolj poredkoma prihajajo o nas, belgrajskih Slovenceh poročila, pa vendar ne smete misliti, da spimo. Slovencu je vrojeno menda, da giblje, kamor pride in kamorkoli ga usoda zanese. Če nas je le kje kaj več, si že osnujemo svojo organizacijo in društva, kjer kmalu odmeva lepa naša beseda in še lepša naša slovenska pesem.

V Belgradu smo sedaj že dobro organizirani. Poleg petih kulturnih društev se mora ponasati še s svojim glasilom, ki je dosedaj le še mesečnik. »Naše Ognjišče« napreduje in bo postalo potaši glasnik vseh nas, ki smo priromali čez vso širno slavosko in sremsko ravan na jug naše države. Tako bomo med seboj zvežani in združeni po listu, ki bo prinašal poročila iz vseh krajev Srbije, kjerkoli slovenski ljudje žive in bo opozarjal na ondote prilike, pa tudi potrebe, ki jih naši ljudje tamkaj imajo.

Vsa naša društva v prestolnici kažejo od leta do leta večjo delavnost in živlnost in izkazujejo tudi čedalje več članstva. To dejstvo je nad vse razveseljivo, ker dokazuje, da se naši ljudje še vedno čutijo Slovence, kakor jih je rodila slovenska mati in izoblikovala slovenska zemlja. Zlasti delavstvo se čez dalje bolj zanima za naša društva, kar je toliko razveseljivejše.

Največjo delavnost je v tem letu pokazalo pri nas najmlajše društvo »Prosvetno društvo«, ki se je ustanovilo šele v aprilu letošnjega leta. Občni zbor, ki se je vršil v mesecu decembru in na katerem je bil zopet izvoljen za predsednika naš delavni g. Davorin Medved, vojni župnik, je pokazal, da je bila ustanovitve tega društva na mestu. Društvo je imelo tačas že dvoje krasno uspešnih prireditev v Češkoslovaškem domu, več sestankov in družabnih izletov. Ustanovljena oseka (pevski

Zbor ribniških rešetarjev

Ribnica, 3. jan.

Semanji dan po novem letu si je zbrala organizacija naših rešetarjev za vsakoletni sestanek, ker so baš ob tem času vsi krošnjari doma. Zastopana je ribniška, dolenska, sodrška dolina in gregorška slemena vsako leto, ker skupni interesi dvigajo ljudi na zborovanje. Letos je bil zbor zelo mnogostevilno obiskan, četudi je pritisikal rezek mraz in so bila še nerazkidanata pota. Zborovanje — občni zbor Zveze lesnih obrti — je vodil nje ustanovitelj in načelnik župnik Škulj.

Poročilo, ki ga je podal v imenu načelstva, je bilo letos izredno tehtno in zanimivo. Podal je sliko truda in dela, da so se upostavile pravice, ki so se začetkom preteklega leta okrnjevale. Vršile so se tozadevne intervencije pri banski upravi, predsedstvu vlade in trg. ministru v Belgradu in celo na dvoru. Uspeh ni izostal. Nadalje je načelnik očrtal delo v času trg. pogodbe z Avstrijo, ki je tudi lepo uspelo in glede izvozne carine za nekatere produkte se je doseglo še zboljšanje. Velika korist je za našo domačo obrt da so se »ohranile« našim rešetarjem že l. 1928 dosežene »ugodnosti« v trg. pogodbi z Avstrijo. Odločilne pa so bile za nadaljni obstoj naše obrti v našem obrtnem zakonu določbe, ki regulirajo trgovanje s produkti domače industrije. Tudi v tem pogledu so se vršile ponovne intervencije pri trg. zbornici v Ljubljani in centralni vladi v Belgradu in novi zakon ne bo oviral 400 letnih pravic našim rešetarjem. Tudi napram novemu zakonu o agr. reformi glede gozdov je zadnja v stiku z merodajnimi faktori.

Sprejeta se je resolucija, ki se zahvaljuje trg. zbornici v Ljubljani in naši delegaciji za trg. pogodbo z Avstrijo in zahvala trg. zbornici, ter načelniku dr. Krpanu in inšpektorju g. dr. Pavličiču pri trg. ministrstvu za upoštevanje naših spomenic in predlogov v obrtnem zakonu.

G. F. Trdan se je v imenu vseh rešetarjev zahvalil g. načelniku za železno delavnost in neustrašenost ter očetovsko skrb za največjo slovensko domačo obrt!

Tragična smrt v Silvestrovi noči

M. Sobota, 3. jan.

Na soboških ulicah je ob vsaki uri bilo videti moza nizke postave z viržinko v ustih. Od časa do časa je vstopil v papirno trgovino Halm Izidorja in je tam prosil pisemski ovitek, ministerski papir »mit zwei Beilage«. To je bil napol slabomni Janči, bivši prvi natak in bogataš, ki so ga sedaj nazivali s »Paprika Janči«.

Dne 31. decembra je tudi prišel v trgovino je prosil kakor navadno ministerski papir »mit zwei Beilage«, potem je želel srečno Novo leto in je odšel. Zvečer je revež že pilan kolovratil po ulicah. V času, ko so zvonovi vabili v cerkev k zahvalni pesmi in molitvi, je pri nekih stopnicah padel in je obležal. O stvari je bilo obveščeno redarstvo. Jančija so spravili v občinsko hišo. Naslednjega jutra so našli Jančija mrtvega.

Janči je bil v Soboti že odnekad znana oseba. Kot prvi natakar je nastopal tako priključivo, da so ga vsi gostje radi imeli. K pogrebu se je zbralo mnogo starih znancev. V slovo mu je zaigrala pretresljivo žalostinko ciganska kapela.

Smo a divjega lovca

Kamnik, dne 4. jan.

V nedeljo, 4. t. m. je bil lov v lovišču občine Cerklje, ki ga ima v zakupu lovška družba iz Kamnika. Pa je mislil ta dan malo pokoliti tudi neki Jože iz Cerklj, a najbrže na nesrečo ni vedel, da love tudi lovci, ki imajo zato »patent«. Kratkot: na Šimnovem griču sreča lovec G. D. R. iz Kamnika Jožeta, ki je koracil proti njemu, a ga ni videl niti slišal radi mehkega snega. G. R. je prijazno pobaral Jožeta, kdo da je in kaj išče v tem revirju nakar mu je kratkoma odzvel puško in si zabeležil njegovo ime ter vse to prijavil orožnikom v Cerkljah.

Jožeta so že dalj časa sumili, da je glavni divji lovec v cerkljanskem lovišču. On se je tudi napram zapričenemu lovskemu čuvaju, ki je precej pazil nanj, preteče izrazil ter dejal, naj mu nikar ne hodi na pot, ker ne bo dobro zanj. Tako se je pa končno le njemu zgodilo, da je zanjka zadrgnila njega in ne zaička. Je pa res smola!

Fotoamaterji! Povečave

od Vaših negativov Vam strokovno lepo in poceni napravi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne

Prometni razvoj Belgrada

Kje bo novi belgrajski kolodvor

Belgrad, 3. jan.

Ze sama geografska lega naše prestolnice, ki leži ob sotočju treh velikih rek in na naravni in zgodovinsko znani prehodni poti med ravninsko Srednjo Evropo in Orientom, daje Belgradu vrednost velike mednarodne tranzitne postaje. Količinsko naraščanje prometa na belgrajski postaji je zelo vidno in bo prav kmalu doseglo ono višino, katere ne bo mogoče brez škode na več straneh zmagovati z dosedanjimi večinoma zastarelimi prometnimi sredstvi in zaracionalno tehnično ureditvijo. Belgrad se je v teku zadnjih desetih let zelo razvil in bo v par letih dosegel ono točko in pomen v prehodnem mednarodnem prometu, ki bo nujno zahteval popolno reorganizacijo njegove prometno-komercialne službe.

Teritorialno je današnja belgrajska postaja omejena in ji ni mogoč svobodni razvoj na tem mestu. Posebej sistem tirov za osebni promet je stisnjen in ga absolutno ni mogoče razširiti. Pa tudi tovarna postaja, ki je kompleksno zelo široka in se nahaja levo od osebne, je tehnično (po spletu tirov) tako organizirana, da bi bila razširitev težka in neracionalna. Zato ni čudno, če strokovnjaki že več let sem podrobno studirajo prometni problem Belgrada in so v tem delu tudi prišli do zanimivih zaključkov, ki jih bom v naslednjem po njihovi važnosti kratko osvetlil.

Posebna strokovna komisija je izračunala, da bo sredi našega stoletja, sodeč po dosedanjih razmerah in upoštevajoč naravno lego Belgrada, ki je nujno sestišče dveh najvažnejših železniških prog (Paris—Trst—Belgrad—Istanbul in Ostende—Berlin—Praga—Bodimpešta—Belgrad—Athènes), promet v njem toliko narasel, da bo dnevna (24 ur) frekvenca njegova okrog 150 parov vlakov (= 300 vlakov za 24 ur.) Tega pa današnja postaja absolutno ne zmore.

Radi tega je napravljen sledeči načrt, ki naj

bi omogočil in osigural toliki promet: osrednja potniška postaja »Sava« na mestu današnje glavne postaje; ranžirno postajo v Makšu, zahodno od mesta (okrog 8 km); glavno tovarno postajo »Donav« ob Donavi za Kalemegdanom; krožno železnico okrog Belgrada analogno z nekaterimi ostalimi evropskimi velikimi mesti (Dunaj, Paris, Berlin itd.), ki naj bi imela štiri postaje: Banjica, Marinkova baza, Mirijevo, Topčider, in manjšo tovarno postajo »Vračar« za gornji del mesta. Vsi ti objekti so bili predvideni z ozirom na štiri nove proge, ki bodo v doglednem času zgrajene: 1.) Belgrad—Kos. Mitrovica—Jadransko morje, 2.) Belgrad—Tuzla—Split, 3.) Belgrad—Pančevo in 4.) Belgrad—Prahovo (direktna zveza za Romunijo po že projektiranem mostu čez Donavo.) Tako približno je izgledal generalni načrt, ki je bil pred daljšim časom predložen prometnemu ministrtvu.

Pred kratkim je bilo zopet detajlno razpravljano o enem delu tega generalnega načrta, in sicer radi nove proge za Pančevo. Ob tej priliki je definitivno določeno mesto za postajo Belgrad—Dunav, ki bo v prvi vrsti služila tovarnemu prometu na severovzhodni strani (Banat, Romunija, Poljska). Po večini bo obsežnejša od današnje glavne belgrajske postaje in bo zelo verjetno s predorom pod belgrajskim mestom zvezana s sedanjo postajo.

Na eni zadnjih sej strokovne komisije je sprejet v principu zanimiv predlog, po katerem naj bi glavno tranzitno postajo v Belgradu zgradili v dolgi dolini Mokrološkega potoka, med proslulo Jataganmalo in Vajertovo pivovarno. Postaji bi bila zagotovljena predvsem razširitev v dolžino. Bila bi v zvezi tudi s pančevsko progjo. Ta predlog je dal pomočnik prometnega ministra g. Senjanović.

Obenem je podal predlog o ranžirni postaji v Resniku (20 km južno od Belgrada). Približno na istem mestu bi zgradili tudi novo moderno kurilnico.

Slovenski občinski odbor v Ameriki

Vesti iz ameriške Slovenije

Is ameriških listov posnemamo sledeče vesti:

Dne 8. decembra so se v mestu Ely, Minnesota vršile volitve za tri mestne aldermane in enega sodnika ter sodniškega namestnika. Za aldermane so kandidirali trije Slovenci, in sicer Stefan Banovec ml., in Jožef Koščak, ki sta bila nominirana na shodu Slovensko Ameriškega kluba, in Jožef Plut ml., ki je kandidiral samostojno. Bati se je bilo, da se bodo slovenski glasovi razbili med Koščakom in Plutom, kar so Finci seveda v svojo korist pričakovali. Rezultat volitev je pa pokazal, da je slovensko ljudstvo v Elyu zavedno. Upoštevali so sklep Klubovega shoda. Izvoljena sta bila Stefan Banovec ml. in Jožef Koščak. Prvi je dobil 1437 glasov, kar je največje število, kar jih je dobil kak kandidat, dočim je dobil Mr. Joseph Koščak 1195 glasov.

Prihodnje leto bodo torej 4 Slovenci v mestni zbornici ter dva člana druge narodnosti, torej imajo Slovenci dvotretninsko večino pri vladi. Za župana je bil imenovan po aldermanih bivši alderman, ki je lree po rodu, toda Slovencev zelo naklonjen. Za sodnika je bil izvoljen mladi Slovenec Mihal Bahar mlajši, sin Mr. in Mrs. Mike Baharja. Za sodnika je pa kandidiral večletni dosedanjí sodnik Marko Zoretič, toda to pot je propadel, ker se ni dosti zanimal za izvolitev. Izvoljen je bil Edwin Toms, zelo popularen mož. Slovenski aldermani v prihodnjem letu so Stefan Banovec ml., John Kapš, Ivan Tavzel in Jožef Koščak. Iskrene čestitke Slovencev v Ely, Minnesota!

V torek zvečer so štirje mladi roparji prišli v prostore Johna Košička, 1805 S. Racine Ave., Chicago, Ill., kjer so bili zbrani odborniki in člani stavbinskega in posojilnega društva Triglav. V sobi je bilo 10 odbornikov in 12 članov, ki so plačevali običajne doneske. Banditje so prisilili Košička, da jim je odprl blagajno, vsi drugi so se pa morali postaviti v obrabi k steni. Vzeli so 600 do-

larjev in zbežali. Takoj nato je policija prišla dva bandita, druga dva sta pa ušla med streljanjem.

Na farmah v Willard, Wisconsin je umrl pri-ljubljani rojak John Luzovič, star 52 let. Nihče ni potkal na vrata njegove hiše, da bi šel prazen proč. Doma je bil rajni iz vasi Brniki, fara Cerklje. Zapušča tri odrasle hčere in tri sinove, ter brata Antona v Oroville, California, brata Mihaela pa v Jefferson, Ohio in sestro Mono, omoženo Posavec v Ely, Minn.

Iz Kirkland Lake, Ontario Kanada, se poroča, da je tam nad 400 naših ljudi brez dela. Poroča se tudi, da je treba, ako hoče kdo delo, dobro »mazati« pri agentih in da nekateri plačujejo po 100 dolarjev, da debijo delo za nekaj mesecev.

V Toronto, Ontario, Kanada, je umrl rojak Ivan Debeljak. Pobilo ga je pri delu v tovarni. V začetku je zgledala rana nič kaj nevarna, toda kmalu je nastopilo zastrupljenje krvi in Debeljak je podlegel.

Operaciji na črevesu je podlegel St. Rogič, star 52 let, bivač v Iron Mountain, Michigan. Zapušča sina in hčer ter dva brata.

V Mullen, Idaho, sta se poročila John Golob in Ana Breznik, John Zdravič in Mary Smith. Od tam tudi poročajo, da imajo zelo hladno zimo. V istem mestu je tudi umrl rojak Rodolf Tavčar, in sicer v občinski bolnišnici. Vedno je poudarjal, da je dobro preskrbljen in da ne potrebuje družtev. Pokopali so ga na javne stroške. Doma je bil nekje iz ribniškega okraja.

V Milwaukee je umrl v visoki starosti 70 let, oče znanih Mrs. Mary Mesarič, Mrs. Elizabete Lah in Mr. Jos. Beraniča. Pokojnik je bil doma iz Cirkovec pri Pragerskem, in je prišel v Ameriko pred 21 leti.

V bolnišnici v Uniontown Penna., je umrl rojak Martin Zakšek, ki zapušča bolno ženo in sedem nepreskrbljenih otrok. Doma je bil iz Rajhenburga na Štajerskem in star 49 let.

Gospodinjska šola v Moravčah

Gospodinjska šola v Moravčah se je začela l. 1928 ter se vrši vsako leto delno v prostorih »Ljudskega doma« in v stanovanju požrtvovalne ter za gospodinjski napredek vnele učiteljice gđ. Minke Žitkove, ki je ves čas vzorna voditeljica gospodinjske šole. (Na sliki zaznamovana s križem.) Ostali del pouka se vrši v moravški šoli,

kjer predava dekan g. Cegnar o vzgojeslovju in državnoznanstvu, gđ. učiteljica Tomc pa o zdravstvu. — Slika kaže gojenke VI. nadaljevalnega tečaja, ki se marljivo udeležujejo pouka, čigar sadovi se že kažejo v domačem gospodinjstvu.

izvilo in se ji je tudi posrečilo odkleniti vrata ter pobegniti v noč. Grazer je s samokresom v roki skočil za njo, pri zasledovanju pa se je znašel nenkrat pred prihajajočim Segjo, ki mu je zastavil pot. Par besed je padlo med obema, nato pa so odjeknili v noč strel.

Prvi strel je zadel obesek na verižici Segove ure, razbil uro, nato pa je krogla izgubila moč ter padla na tla, ne da bi Segjo ranila. Takoj nato je počil že drugi strel in krogla je prebila Segova prsa. Težko ranjen je napravil še par korakov, nato pa se je zgrudil na zemljo. Ko je Grazer to opazil, je sam sebi zadal dva strela v vrat ter omahnil poleg svoje žrtve. Oba sta tako ležala nezavestna in gotovo bi bila izkravavla ter zmiznila, ker se je dogodek odigral brez priča na samoti, ko bi ne bil prišel mimo šolski upravitelj, ki je poklical ljudi. Oba težko ranjena mladeniča so naložili na sani ter prepeljali v Slovensko Bistrico. Tu sta ju obvezala zdravnik dr. Černe in dr. Jagodič, nakar so ju prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Ljubljana

Prenovljene ljubljanske hiše

Veselo in ponos, čimti in pokazati ličen dom, je značilno za Slovence. Čistost zunanega lica hiše ali poslopja in red znotraj sta krajevna napisa, ki označujejo bolj ko vsaka krajevna tabla slovenski kraj. Zato je bilo naše stolno mesto že od starine »bela« Ljubljana, zato je tudi danes ponos vsakega Ljubljančana, da je njegova hiša res del bele Ljubljane.

To mišljenje in stremiljenje se je tudi lani zadovoljivo pokazalo. Očedila, pobelila in prenovila se je cela vrsta hiš in poslopij ter s to privatno iniciativno podprejo težko mestne uprave, da naredi iz Ljubljane res prikopno, čedno in mikavno arhitekturno Slovenstvo.

V prvi vrsti treba omeniti posrečeno in že davno potrebno zunanjo in notranjo prenovitev našega opernega gledališča. S tem se je storilo veliko delo; odločilen je bil za to med drugim gotovo tudi ozir na reprezentativni značaj tega prvega glasbenega zavoda. Stavba, ki je prej nanjo okolica previsokih stavb nekako pritiskala, se je v nanovo pridobljeni belini izmaknila iz tega težkega objekta in je sedaj glavni predmet okolice, na katerega se osredotočuje pozornost gledalcev. Z veseljem so Ljubljančani tudi zopet pozdravili Ganglovega genija na slemenu, ki so mu pa vzbudilejši — ne preveč okusno — pritrdili rdečo žarnico. Tako žarnico ima tudi vhod v policijsko stražnico v Subičevi ulici. Prav pa je bilo, da se je razširil majhen park pred gledališčem ob Aleksandrovi cesti in skrepla železna ograja na najpotrebnejšo izmero in to na varnostnih in estetskih razlogov. Zelena ruža naj se pojavi prihodnje leto tudi ob Knafljevi ulici in posekati naj se kosanja, ki zakrivata ondi pogled in svetlobo.

Izmed javnih poslopij se je lani dokončala adaptacija in fasadiranje palače banke uprave na Bleiweisovi cesti. Umetniško posrečena je preureditev poslopja Glasbene Matice in konservatorija v Vegovi ulici, ki mu vltko srebropje in albam nad njim, kakor tudi vzorno urejeni park pred njim še le sedaj pripomoreta do potrebne reprezentativnosti.

Izmed ostalih javnih poslopij se je prenovilo

poslopje policijske uprave na Bleiweisovi cesti in okrajnega nabehstva v Hrenovi ulici. III. državna gimnazija v Bethovnovi ulici; poslopje moškega in ženskega učiteljskega na Resljevi cesti, mestne šole v Šiški in na Zoisovi cesti ter vojašnica vojvode Mišiča na Taboru pa še vedno zastojajo na potrebo prenovitev.

Izmed ljubljanskih cerkva se je mojstru Plečniku sijajno posrečila prenovitev nunske cerkve. V ženski odtelstih barvenih odtelstih prihajajo njene proporcije, njena plemenita razčlenjenost, zlasti v svitu obločnic, do tako ugodnega izraza, kakor še nikdar poprej.

Kaj naj še govorimo o restavraciji našega rotova, ki ga nam je na novo odkril in podaril zopet naš Plečnik! S to restavracijo se je uvrstilo častiljivo poslopje med naše prve umetnostne spomenike.

A tudi privatna iniciativa je bila letos prav živahna. Reči se mora, da se je v zadnjih letih že toliko storilo, da je treba neosnaženih ali neprenovljenih hiš v ljubljanskem središču že iskati. Vedno manj jih je, na pr. enonadstropna hiša št. 12 ali 14 na Dunajski cesti ali trinadstropne hiše v Gorupovi ulici ali nekatero enonadstropno in pritične hiše na Rimski cesti ali v Kolodvorski cesti!

Zelo lepo se je lani prenovil bivši ljudski dom v Streljski ulici, prav tako Blasnikova tiskarna na Bregu; prenovitev stare dr. Ažmanove hiše na Masarykovi cesti, ki jo je izvršil arh. Glanz, pa je iz nje napravila prikopno, estetsko brezhibno, moderno poslopje z vrtnim zidom, ki naj služi za vzor onim, ki se ljubijo železne ograje. Prenovila se je tudi trinadstropna hiša št. 10 na Gosposvetski cesti, ki je bila tega že davno potrebna, in poleg nje gostilna »Novi svet«, prezidala se je popolnoma Samčeva hiša na Mestnem trgu; nove sveže omete in barve je dobila tudi Urbančeva hiša na Tranči in hiša Vodnikovih dedičev v Šiški. V novi, snažni obliki gledajo tudi vse hiše iz Krizevniške ulice na prelepo perspektivo Zoisove ceste. Nanovo pobeljenih in pobarvanih hiš pa je toliko, da jih ne moremo vseh omeniti.

Privatno prizadevanje in zmisel za olepšanje ljubljanskih hiš zaslužita vse priznanje.

PUSTNE KRAPE, PRIZNANO NAJ-FINEJŠE, PRIPOROČA SLAŠČICARNA KOŠAK. PRI VEČJEM ODJEMU ZNATEN POPUST.

© Trojni jubilej mestnega ječarja. Priljubljeni in po vsem mestu znani mestni ječar G. Jože Jezovšek je dne 3. t. m. praznoval trojni jubilej: 30 letnico svojega službovanja na magistratu, 30 letnico svoje poroke in pa 60 letnico življenja. G. Jezovšek je znan po svojem ljudomilnem postopanju z onimi reveži, ki so mu izročeni v zapore in ki jih navadno sam odpravlja v njihove pristoje kraje. Dosti dobrega je že storil tem revežem in marsikdaj jim preskrbi prihodnje tudi iz svojega. G. Jezovšku in njegovi simpatični gospej želimo še več takih lepih jubilejev!

© Pogrebno društvo Marijine bratovščine v Ljubljani vabi svoje članstvo, da se v obilnem številu udeležijo rednega društvenega obnega zbora, kateri se bo vršil v nedeljo 17. januarja točno ob 3 popoldne v dvorani križevniškega samostana v Ljubljani, Valvazorjev trg. Dnevni red obnega zbora je običajen po pravilih. — Odbor.

© Gospa Pavla Lovšeta in njena hčerka Majda bosta nudili na svojem ponedeljkovem koncertu zelo bogat in zanimiv spored pred ljubljansko koncertno publiko še neizvajanih pesmi, opernih arij in duetov skladateljev svetovnega slovesa. Izvajalki kakor tudi koncertni spremljevalci jamčijo za najpopolnejši umetniški užitek. Posebno gospe Lovšete je izbira programa, ona prinaša vsako leto enkrat tukašnji publiki povečini še neznane skladbe slovenskih in drugih narodov najprejše vsebine, do vseh potankosti naštudirane in podane z vso mogočo preciznostjo. Vstopnice od 30 do 5 Din in besedila so že na razpolago v Matični knjižnici.

© Belekranje! Odbor za pomoč po suši prizadejati kmetijam v Beli Krajini sporoča vsem rojakom, da se vrši prihodnji sestanek namesto v sredo v četrtek 7. januarja ob 20 v restavraciji Zvezda in prost obilne udeležbe.

© Predavanje v »Pravniku«. Društvo »Pravnik« vabi na predavanje, ki bo v torek, dne 5. t. m. Predaval bo gospod profesor dr. Dolenc Metod: »Kazensko-pravna vprašanja iz našega imunitetnega prava«. Predavanje se bo vršilo točno ob 6 popoldne na sodišču v Ljubljani soba št. 79, in vabi k obilni udeležbi. — Odbor.

© Volivec pozabil palico. Na dan volitev v senat je neki volivni upravičenec pozabil na mestnem magistratu lepo s srebrnom okovano in gravirano palico. Lastnik dobi palico pri mestnem ječarju g. Jezovšku.

Tujski promet v Ljubljani leta 1931

Ljubljana, 4. dec.

Ljubljanska policija je sedaj izdelala statistiko o celotnem tujem prometu v l. 1931 v Ljubljani. Iz te statistike je razvidno predvsem dejstvo, kako važen in velik tujski center je Ljubljana. Iz te statistike pa moramo sprejeti tudi nauk, da v interesu tujega prometa se nismo storili vsega, kar bi bilo potrebno, ter da smo zanemarili tujko-prometno propagando pri marsikaterih narodih, ki so premožni in mnogo potujejo. Tako nikakor ne moremo biti zadovoljni s številom Cehov, še manj pa Angležev in Američanov.

Meseca januarja je obiskalo Ljubljano 3487 tujcev, februarja 3120, marca 4162, aprila 3461, maja 4588, junija 4213, julija 4250, avgusta 5253, septembra 5034, oktobra 4063, novembra 3400 decembra 2825. Največji je bil tujski promet meseca avgusta, kar je normalno, najmanjši pa decembra. Skupno je Ljubljano obiskalo lani torej 47.839 tujcev. Od teh se je mudilo tukaj do 5 dni 10.471, do 15 dni 35.092, nad 15 dni 2316. Prenočnin je bilo v vseh ljubljanskih hotelih 111.085. Med tujci je bilo 31.738 moških in 16.131 žensk.

Iz Jugoslavije je bilo 30.229 obiskovalcev, iz Češkoslovaške 1894, iz ostalih slovenskih držav 318, iz Avstrije 5477, iz Nemčije 3031, iz Madjarske 503, iz Francije 313, iz Anglije 210, iz Romunije 95, iz Italije 3008, iz Bolgarije 31, iz Grčije 48, iz Albanije 2, iz ostalih evropskih držav 437, iz prekmorskih dežel pa 382.

Zanimivo je, da velesejske prireditve bistveno ne vplivajo na te številke, ker so tedaj hoteli prenapolnjeni in prenočujejo tuji pri zasebnih strankah. Največ obiskovalcev pa sploh ne prenočuje v Ljubljani ter odide še istega dne, ko so obiskali prireditve.

Kaj bo danes

Drama: »Cvrček za pečjo«. Red E.
Opera: »Carmen«. Red D.
Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marijin trg 5, in mr. Kural, Gosposvetska cesta.

Zimske suknje, obleke in vsa druga oblačila za gospe in deco nudi v največji izbiri J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

Kulturni obzornik

Kulturni zapiski iz Zagreba

Nekajkrat je padla sodba, da Zagreb nima založnih knjigar in da zagrebški književniki morajo z rokopisi v Belgrad (Križevci) ali pa se izpisujejo v revijah (Cesarec). Le »Vasi« in »Horvati« založba da je že dalj časa budna.

Dve veji programa se prožita v tej založnici: mladinska knjiga (ki je šla 25. leta v Firence, a letos v Pariz na razstavo knjig in odnesla odlična priznanja) in Nazor.

Presenetljiva je pažnja do mladinske knjige: sama klasična literatura starih in novih časov; plaža iz divjih prerij se izloča, kričavo barvane slike se umikajo; iščejo se sodobne, umetniške, resnične; papir lep, tisk prijeten, vezava odlična. Preračunana skrb za knjigo te vrste kakor za odrasle ljudi. Mladina od danes je zatopljena v sport in ne stiši kile knjig. Potrebna je bila torej nova izbira, ki ne kaže le nerazumljivosti, divjih junakov, temveč velike ljudi, ki tudi žive in umirajo za proročilo, toda v težkem, plemenitem delu; ki ne pustijo svojemu svetu brez ciljev, temveč poduhovljajo svoja stremiljenja... Knjige te vrste zavejo mladino od sporta nazaj k duhovni kulturi. Knjige za mladinsko knjižnico je izbirala mlada roka: Franklin-Nansen-Pearry: »Na krajnem severu in Amundsen-Scott: »Na ledenem jugu; prav tako Vernov »Carrev glasnik« (slike star. francoskega bakroreza) ali Sienkiewicz: »U pustni in prašni« in Defoe »Robinson« (po najnovejši angleški izdaji) ali Wallace »Ben Hur«... Pred temi se je umaknil May iz predalov mladinskih knjižnic in z njim bajane dežele, Lagerlöfne »Legende o Kristu« in Hauffovo »Legendo srece« znotraj orjeta. Meriméejeva »Colombaz« nosi ilustracije krajov, kjer povest živi, s tem se

poveš realizira. V načrtu je ves Andersen, dva zvezka zbranih pravljic sta že zunaj. Še Nazorjev »Sarkoc« in »Istarski bolovci«... In zraven domačih (Krizman, Mujadžić) prispevajo slike nekateri zapadnoevropski slikarji tem knjižnicam, ki tako ožive s polno silo. Resnično, toliko smisla in pažnje do mladinske knjige doslej še nisem videl...

Nazorjevih knjig je do danes zunaj šestnajst, a še toliko jih čaka luč. Prej so se N. dela tiskala brez reda; sedanje izdaje pa so sicer časovno oddaljene, a miselno zgrajene v živo celino. Da je to izdajanje definitivno, pričajo tudi velike izmene tekstov in stilizacije, enostavnejši je, krajši, jednatiji. O tem Nazorju pravi Krleža: Hrvatska literatura se začneja z Nazorjem, ker samo on je sodobno evropski, vsi drugi pred njim so tavali za ostalo Evropo dvajset, trideset let... O poslednji pesniški zbirki »Pjesme o bratu gavanu i neki siromastini« pa pravi Barac, da je najbolje, ki je Nazor dal. (Dr. Barac, profesor za književnost na zagrebški univerzi, piše biologijo Nazorjevo, ki bo sledila celotni Nazorjevi izdaji.) O Nazorjevih knjigah posebej bom govoril, ko bodo začele izhajati v novem letu kot »Sabrane pripovedke«: deset knjig — ki bodo vsebovale vse, kar je spravljeno v dosedanjih (in kar bo v bodočih 30) posrednih knjigah Nazorjevih del. — Založba »Vasi« in Horvati trenutno tiska Nazorjev prevod večjega dela Heinke, ki da je »novi Heine«... Založnici »Vasi« in Horvati gre priznanje, da je s svojo veliko kulturo knjige vzbudila nekaj novih sester, ki pa je seveda še niso dosegle niti po okusu niti po skrbi za lepo knjigo...

Med novejšo stopo »Merkantile«, ki jo poznamo po izdajanju zbirke »1000 najlepših svetjskih novel«, v svetu je 12 knjig s 170 avtorji vsega sveta, tudi hrvatski in srbski in slovenski avtorji so vključeni, od poslednjih: Cankar (»Šivilja«), Novačan (»Peter Kobulac«), Pregelj (»Sin prokletstva«) in Mrzel (»Pravljica o tem, kako se je mesec Bogu uprl«). O vseh so pisane tople

Maribor

Delo mariborskih gasilcev in reševalcev v letu 1931

Malo je znano javnosti veliko in nesebično delo naših prostovoljnih gasilcev in reševalcev, malo ljudi pojmuje, koliko naporega dela, koliko neprepanih noči žrtvujejo ti vrli možje zgolj samo iz ljubezni do bližnjega, brez vsake osebne koristi. Dokaz tega dela so naslednje številke: V minulem letu je imela požarna bramba 60 alarmov, med temi 27 zaradi požarne nevarnosti v mestu samem, ostali pa so prispeli iz bližnje in daljne okolice. V službi pri gasilskih delih je nastopilo skupno 537 mož, gašenje ognja samo je trajalo skupaj 90 ur in požarna vozila so napravila vsega 694 km. Od požarnih katastrof, pri katerih so se udeležili gašenja mariborski gasilci, omenjamo sledeče večje: Dne 25. januarja požar v Splošni stavbeni d. d., Tezno, kjer se je vnel tovarniški objekt. Dne 5. februarja ogenj pri posestniku Womboku v Krčevini. Dne 19. marca požar na Meljski cesti 36, kjer je zgorela prodajna baraka. Dne 17. aprila velik požar v skladiščih tvrdke Orng v Pljuju. Dne 12. maja požar v tekstilni tovarni Doctor in drug na Ruški cesti. Dne 4. junija požar v Kemindustriji, Einspielerjeva ulica. Dne 8. junija velik požar v Ješenci. Dne 3. avgusta požarna katastrofa v tovarni dušika v Rušah. Dne 31. avgusta požar Ehrlichevega mlina

□ Klub mariborskih katoliških akademikov Pannonia izjavlja tem potem, da se solidarizira z izjavo katoliške slovenske dijaške mladine v Mariboru z ozirom na plesne prireditve, in se tudi radi tega ne udeležijo oficijelno plesa društva jugoslovanskih akademikov v Mariboru. — Odbor.

□ Mariborski umetniki za Pomožno akcijo. Predlog, da bi se vsi v Mariboru bivaajoči umetniki združili k skupnemu delu ter bi organizirali prvotno umetniško prireditev v korist Pomožni akciji, je našel v krogih naših umetnikov živahen odziv ter se bo prireditve vršila. Prva tozadevna seja se vrši že danes na magistratu.

□ Živahen promet v ogrevalnici. Novootvorjena ogrevalnica v Razlagovi ulici je preko dneva živahno obiskana, kadar zapiha po ulicah mrzel veter. Dnevno se razdeli sedaj v ogrevalnici 700 porcij mleka in kruha, prihajajo pa še vedno novi na socialno-politični urad ter prosijo za podelitev izkaznice, na katere dobivajo v ogrevalnici mleko.

□ Umrla je preteklo nedeljo gospe Elizabeta Krajnc, soproga uradnika državne železnice v starosti 48 let. Pogreb blage pokojnice se vrši danes ob 4 popoldne iz mrtnišnice na mestno pokopališče.

□ Za revne dijake je daroval g. ravnatelj Josip Adiček 200 Din. Posnemajle!

□ Novosti iz gledališča. Ena najbolj privlačnih operet lanske sezone »Lutka« se bo ponovila tudi letos ter bo pel tenorsko partijo priljubljeni tenor g. Sanein. Ostala zasedba lanske. Prva predstava bo v najkrajšem času. Kot naslednja dramska premijera se pripravila »Škorpion«, groteska Josipa Kulundžića, najmočnejšega predstavnika povojne hrvatske dramatike v režiji A. Tomašića.

□ Tujski promet. V decembru se je mudilo v Mariboru 1537 tujcev, od tega 350 inozemcev.

□ Beben poje. Dne 12. februarja se vrši pri okrajnem sodišču v Mariboru v sobi št. 27 dražba nepremičnin zemljiška knjiga Spodnje Radvanje II. del Tezno, vl. št. 222. Cenilna vrednost znaša 42.5552 Din, najmanjši ponudke pa 28.363 Din.

□ Kako to? Mariborska občina je dala letos vsem svojim nastavljenem božično oziroma novoletne nagrade, le devet oseb je bilo izvezetih. — Kako to?

□ Delo dobe pri borzi dela: 3 hlapci, 1 marjar, 3 viničarji z veččlansko družino, 2 čevljarja, 1 krojač, 1 kovinotiskar, 2 mizarja, več vajencev mizarjske, kolarske, kotlarske, mesarske, slaščičarske in pekovske obrti, dalje 5 kmečkih dekel, 1 kmečka gospodinja, 2 starejši pletilci, 1 plačilna natakarcia, 1 podnatakarcia, 1 šivilja za krzno, 5 kuharic za privatne hiše, 10 služkinj, 2 postrožnici, 2 sobarici, več šiviljskih, pletiljskih in modistovskih vajenc.

□ Uradni dan Zbornice za TOI v Mariboru. Zbornica za TOI opozarja vse interese, da bo

□ Otrok se je oparil s kropom. Včeraj je ljubljanska bolnišnica sprejela zelo nevarno opečenega otroka, 6 letnega Ivana Zorka, sinčka prodajnega delavca iz St. Jurja pod Kumom. Ta se je v nedeljo popoldne polil z vrelim kropom in se nevarno oparil po obrazu in levi roki. — Dalje je včeraj bolnišnica sprejela še dve ponesrečenki. 15 letno Angelo Hočevarjevo, hčer posestnika iz Zgornje Hrušice 6, je včeraj popoldne ugriznil pes v obraz. — 16 letni Angeli Selanovi, služkinji iz Veleseva pri Kranju, pa je že 26. decembra vrgel nekdo v prepiru steklenico v glavo. Poškodba pa se ni hotela zaceliti in je dekle prišlo včeraj v bolnišnico.

v Cirknici pri St. Ilju. Dne 24. septembra ogenj pri posestniku Kodriču v Dobrenju. Dne 26. septembra je gorelo pri posestniku Faležu v Slivnici. Dne 22. oktobra požar na posestvu dr. Malleya v Bresterici. Dne 6. novembra velik požar v vasi Zlatolice. Največji od navedenih požarov je bil vsekakor v tovarni dušika v Rušah, potem pa katastrofa v vasi Zlatolice, kjer je ogenj upepelil imetje številnih vaščanov. Poleg tega so gasilci posredovali še pri 12 avtomobilskih neozgodah, dalje pri 9 živalskih nesrečah, pri eni eksploziji in pri drugih številnih manjših slučajih nesreč, nevarnosti požara in končno tudi pri slepih požarnih alarmih, pri katerih se je čestokrat udeleževala tudi človeška zlobnost. Požrtvovalno in nesebično, kot gasilci, so delovali tudi reševalci. V preteklem letu je nudila rešila postaja prostovoljnega gasilnega društva na Koroški cesti pomoč v 2130 slučajih; med temi je večina prevozov ob priliki nesreč ali težkih obolenosti. Poudariti je treba, da izvršuje rešila postaja prevoze v slučaju nesreč v bolnišnico brezplačno, v slučaju bolezni pa zahteva le od premožnejših slojev denarno odškodnino. Ne samo v mestu, tudi v širši okolici so mariborski reševalci s svojimi brzimi avtomobili pravi blagoslov za prebivalstvo.

prihodnji uradni dan radi praznika sv. Treh Kraljev izjemoma v torek, dne 5. januarja v pisarniškimi prostorih Gremija trgovcev (Jurčičeva 8-II).

□ SSK Maraton, plavalna sekcija. Danes ob pol 6 trening za gospe v bazenu mestnega kopališča.

□ Grehi vlomilec Hansa. Te dni je policija izročila sodišču Armandu Hansa, 30 letnega poklicnega svodrova, na čigar rovaš gredo vsi v zadnjem času izvršeni vlomi v Mariboru. Hans se je, prikladi v Maribor pred dobrim mesecem ter je v tem kratkem času izvršil pet vlomskih poskusov, od katerih so se mu trije posrečili v polni meri. Dne 5. decembra je poskusil vlomiti v Stajersko hranilnico na Slomškovem trgu. Skušal je dospeti v uradne prostore skozi zid, v katerega je izdobil veliko luknjo, naletel pa je na tako hude ovire, da je opustil delo. Dne 16. decembra je vdrl v Ljudsko tiskarno ter premetal vse v pisarni, oditi pa je moral brez plena. Še v isti noči je sledil nato vlom v pisarno tekstilne industrije Kokra, kjer je navrtal blagajno ter odnesel okrog 3000 Din. Dne 19. decembra je imela pisarna advokata dr. Kukovca v Sodni ulici čast, da jo je obiskal vlomilec. Imel je zopet smolo, sredi najlepšega dela se mu je zlomilo orodje na jekleni ploči blagajne in oditi je moral praznih rok. Več sreče je imel v bolnišnici, katero je obiskal dne 21. decembra ter navrtal blagajno. Po vsakem vlamu je kot dober praktik blagajno in vse predmete, katerih se je dotikal, skrbno obrisal, da bi ja ne pustil nikjer izdajalskega sledu. V bolnišnici pa je napravil usodno napako. Zunanje stene je sicer obrisal, v notranjosti pa je našel policijski daktiloskop po skrbnem preiskovanju en sam rahel odtis prsta, ki pa je zadostoval, da so vlomilca izsledili. Arretiran je bil v trenutku, ko se je pripravil na preselitev v Zagreb. Zločinov doslej še ni priznal, pač pa govori najdeni prstni odtis dovolj jasno, poleg tega pa se je javil policiji neki mož, kateremu je Hans zaupno povedal, da je vse vrome izvršil on sam.

□ Zagoneten napad. Iz Pobrežja so prepeljali včeraj v bolnišnico 20 letnega delavca Edmunda Gerneža, katerega je neki neznanec obdelal na cesti s kolom ter mu zadal na glavi težke poškodbe. Gernež pripoveduje, da je bil izvršen napad iz zasede in tako naglo, da ni prepoznal napadalca.

□ Hlod mu je zmečkal nogo. Jurij Rebernik iz Skapelj se je ponesrečil pri spravljaju drv. Zvalil se mu je težek hlod na roko ter mu jo zmečkal. Prepeljan je bil na zdravljenje v mariborsko bolnišnico.

□ Zaradi žalitve tržnega nadzornika. Zanimiva razprava se je vršila včeraj dopoldne pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča. Zagovarjal se je mesar Stefan Pavešič zaradi žalitev, katere je izrekel dne 12. septembra na trgu napram šefu tržnega urada, veterinarskemu nadsvetniku Hinterlechnerju in osebju tržnega urada, Pavešiča je pozneje le pogrelo zaradi tega nastopa proti uradnim organom ter je prosil nadsvetnika Hinterlechnerja odpustitja. Pred sodiščem je sedaj nadsvetnik Hinterlechner sam nastopil v prilog obtožbeni ter prosil, da se mu kazni izpregleda. Na podlagi teh dejstev je bil Pavešič obsoljen na mesec in sedem dni zaporu in 300 Din globe in to pogojno za dobo treh let.

Ali ste že poravnali naročnino?

dar »prosperitet slovenačke knjige u krajeve van njenih etnografskih granica u zavisnosti je od izmene književne saradnje...« Res je, da se naše revije toliko ne ogledavajo na vrhodne sosede (»Savremenik« in »Hrvatski revije« vse priznanje), vendar dnevnik slovenska stalno besedila o vsakem kulturnem pojavu med Hrvat in Srbi, časopis pa dnevnik obel hrvatskih revij skoraj ne česar...

Gospodje, vi ne vidite, da vas mi čitamo brez besednjaka, zato ogorčeni čakate prevodov... In odra: ljubljanski in mariborski, sta storila, česar niti zagrebški niti belgrajski še nista! Pač pa pri iznašaju jugoslovanske kulture vsih vrst pred zapadnoevropski forum — smo bili prezrti ali krivično predstavljeni. In to ne enkrat. Gospodje, čim manj nas je, tem bolj obštetno bolest podedevanja; to pa ne ustvarja trdne kulturne vezi med vami in nami...

G. M. Štedimilija piše pod zaclavjem »Za prevajanje Cankar«, da izhaja v Belgradu »Biblioteka jugoslovenskih pisaca«, ki je objavila, da bo izdajala celotna dela domačih pisateljev, toda v programu so slovenski izpušeni, najbrž iz vzroka, da bi se umaknili prevajanju... In »tako je propusteno, da se za tu biblioteku prevede jedan od najvećih proznih jugoslovenskih pisaca — Ivan Cankar, dok na nekim stranij jezicima, na pr. njemačkom, njegova djela doživljaju po nekoliko izdanja i rasturaju se uz veliku trgovačku reklamu kao prvoklasna socijalna literatura novijega doba. Za to vrijeme se kod nas prevode neki strani pisci pod vidom socijalnih i njihovih de djela traže i rasturaju s velikim uspjehom, a o Cankaru jedva ako se što zna iz oskudnih udžbenika...« Konča, da se na vsak način mora »staviti na dnevni red pitanje prevodenja Ivana Cankara na srpsko-hrvatski. To se valja može niniti i mimo »Biblioteke jugoslovenskih pisaca«!...

Zagreb, 1. I. 1932

Ljilje Golobić.

Dnevna kronika

Koledar

Torek, 5. januarja: Telesor, mučenec; Emilijana, devica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v bolnišnici umrla gđ. Pavla Remžgar iz Most. Pogreb bo danes ob 2 popoldne. Svetila ji večna luč! Žalujemo naše sožalje!

† V Podgori - Dol pri Ljubljani je umrl v nedeljo, 3. jan. po kratki mučni bolezn. posestnik in družinski oče g. Jagodice Janez v 75. letu starosti. Pokojni je bil zvest čitatelj naših listov, dokler ga ni poškodovala nenadna boazen v posloju. Njeg. duši blag spomin! Preostali naši iskreno sožalje!

† V Novem mestu je umrl sodni upokojenec g. Ignacij Markič, star 76 let. Blag mu spomin! Preostali naši sožalje!

Ljudsko gibanje

Jesenice. V letu 1931. je bilo v jeseniški mestni župniji rojenih 130, umrlo jih je 75, poročenih pa je bilo 37 parov.

St. Jernej. Senjterješka fara izkazuje za preteklo leto naslednjo statistično sliko: Rojenih je bilo 180 oseb (87 moških in 93 ženskega spola). Umrlo je 93 faranov (52 moških, 41 žens. spola), in sicer 11 v starosti nad 80 let. — Dva sta si sama ugasnila luč življenja, vsi drugi pa so umrli navadne smrti. Kmalu po rojstvu so umrli tudi trojčki in dvojčki, ki sta jih porodili dve tukajšnji materi. Oklicanih je bilo 49 parov, a doma poročenih 30 dvojic zakonskih kandidatov. — Najmlajša nevesta je imela 17 let, dva ženina pa sta se že skoraj s sedmimi krži obtežena spustila na težko zakonsko pot. — Poleg drugih milosti je bilo v dušno hrano podeljenih tudi 34.600 sv. obhajil in tolažil sv. vere. Prirastek prebivalstva za 87 novih članov je vsakakor razveseljen in obenem lep dokaz za naravno in kulturno višino našega naroda!

Konjice. Živiljska bilanca konjiške nadžupnije izkazuje naslednje številke: Rojenih je bilo v preteklem letu 111, moških otrok 65, ženskih 46, zakonskih 99, nezakonskih 12 (od teh 6 iz drugih župnij). Umrlo je 98 oseb: moških 48, ženskih 50; novorojenčkov je umrlo 13. Najstarejši mož, ki je umrl, je bil Smrdel Jožef iz Dobrave, star 93 in pol leta. Najstarejša umrla ženska je bila Hren Rozalija iz Konjice, stara 86 let. Poročenih je bilo 25 parov. Najmlajša nevesta je bila stara 17 let. Zanimivo je, da je bilo rojenih 19 moških otrok več kakor ženskih.

Vojnik. V naši župniji, ki šteje nad 5100 duš, je bilo v letu 1931. rojenih 125 (v letu 1930. 147), umrlo jih je pa 122, eden manj kakor leta 1930., od tega gre na račun banovinske hiralnice 41 mrtvih, tako da se je samo 81 faranov poslovalo od tega sveta. Poročenih je bilo 27 parov, osem parov manj kakor v letu 1930.

Šostanj. V letu 1931. je bilo v naši fari rojenih 153 otrok (75 moškega in 68 ženskega spola), umrlo je 40 žensk in 32 moških, porok pa smo imeli 39.

Osebnosti

Iz dež. sodišča v Ljubljani. Po novoletni razporeditvi prevzamejo posle civilnih oddelkov dež. sodišča gg. sodniki: dr. Krajnc Mirko, dr. Zelinger Vladimir in Hudnik Adolf. Sodnika počinca v kazenskih stvareh dr. Kober Ernest in Merala Ferdinand. Mesto izvršilnega sodnika dr. Stempiharja Jurija, ki je pridelen k civ. prizivnemu senatu, prevzame sodnik dr. Dolinar Andrej, kazenski oddelke okraj. sodišča v Ljubljani pa dodeljeni civilni sodnik dr. Vračko Edvard. — Izpraznjeni sodniški pripravnik dr. Čampa Lojze, ki je itak podal ostavko na državno službo, je premeščen v Varaždin, pripravnik Rupnik Leopold od okrajnega sodišča v Mariboru k deželnemu sodišču v Ljubljani.

— Napredovanje v vojski. Napredovali so med drugimi v čin divizijskega generala brigadna generalstaba generala Milutin Nedić in Žirko Stanisavljevič ter v čin brigadnega generala konjenični polkovnik Ljubomir Belj-Marković; v čin polkovnika topniški podpolkovnik Bogumil Armić; v čin podpolkovnika pehotni major za generalstabo posle Ivan Vrkljan in Branko Vučan ter sodni major Josip Hudina; v čin majorja pehotni kapetani I. razreda: Andrej Grum, Lojze Kumer, Zvonimir Zupančič, Franjo Nikolčič in Dragotin Stencl; topniška kapetana I. razreda Hugo Stajner in Kazimir Polj; konjenični kapetani I. razreda Josip Sesič, inženjerski kapetani I. razreda Dragan Kober; geodetska kapetana I. razreda Ferdinand Filipovič in Ivan Jangič ter veterinarski kapetani I. razreda Marijan Ferjančič; v čin kapetana korvete poročniki bojnega broda prvega razreda Anton Debevec, Vladimir Kostanjevec, Mirko Dabovič, Boris Pirce, Otton Cermak, Ivan Kern, Henrik Klinar, Josip Ahlin in Miroslav Gogala; v čin intendantskega majorja mornarice kapetani I. razreda Dragotin Butkovič; za višjega voj. tehničnega uradnika IV. razreda inženjersko-tehnične stroke nižji voj. tehn. uradnik I. razreda Dobroslav Kovačević; za višjega voj. profesorja IV. razreda nižji vojni profesor I. razreda Dragoljub Markovič; v čin pehotnega podpolkovnika majorja Vladimir Prica in Vladimir Bankovič — Štešvič od 28. junija 1931; v čin kapetana I. razreda pehotni kapetani II. razreda: Vladimir Erni, Dragotin Čičak, Mirko Černe, Pankracij Pangeršič in Dragotin Drobunjak; topniški kapetani II. razreda Gustav Koščen; inženjerski kapetani II. razreda Ljubomir Pokorni; zrakoplovni kapetani II. razreda Hubert Najberger; sodni kapetani II. razreda Dragotin Počubaj in orožniška kapetana II. razreda Venceslav Pergel ter Mirko Podgornik; v čin poročnika bojnega broda I. razreda poročniki bojnega broda II. razreda: Adolf Cvirn, Andrej Vrkljan, Boris Slavik in Hinko Draksler; v čin strokovnega kapetana I. razreda kapetani II. razreda Dragotin Tot, Ernest Disoper, Franjo Blažič in Milan Strkanec; v čin inženjerskega kapetana I. razreda mornarice Marjan Maček; v čin sanitetnega kapetana I. razreda mornarice kapetani II. razreda dr. Ivan Koprivnik; v čin kapetana II. razreda poročniki pehote: Peter Svarc, Vekoslav Bajec, Drago Pečeli, Rudolf Memel, Jakob Zerer in Vladimir Sobek; topniški poročniki Oskar Vestal, Jaroslav Parč, Marijan Šmavec, Ivan Lovrič, Gustav Božič, Aleksander Elsner in Vojislav Pokorni; inženjerski poročniki Branko Sustar in Ivo Božič; zrakoplovni poročniki Anton Suh, Vinko Bulat, Nikolaj Mikec in Branko Fanelj; sanitetni poročniki dr. Ivan Jakopovič, dr. Milutin Martič, dr. Viktor Fon in dr. Pavel Loboda; lekarniški poročnik Marijan Renčič; sodni poročnik Dragotin Varl ter orožniška poročnika Adolf Seidl in Branko Gerovec; v čin strojnega kapetana II. razreda poročniki Josip Stranški, Ivan Varljen, Josip Pišmanc in Adolf Čizmek; v čin sanitetnega kapetana II. razreda mornarice poročnik dr. Anton Stor; v čin poročnika pehotni podporočniki Janko Stuppec, Karel Sternad, Rudolf Gorčič, Vitoimir Mihlič in Franjo Pevec; konjenični podporočniki Božidar Blažič; inženjerski podporočniki Ivan Štincec,

Miloš Korda, Stefan Šiftar in Franjo Zajec; intendantski podporočniki Slavko Ogrizek, Albin Držan, Aleksander Cverar, Viktor Zerjav, Adolf Zupančič, Tomaž Oblak, Mirko Zupanec in Josip Pirce; v čin poročnika fregate poročnik korvete Franjo Raus; za inženjerskega voj. uradnika I. razreda nižji voj. uradniki II. razreda ekonomske stroke Ivo Koh, Hinko Kurpiel, Milan Kopecnik, Anton Pedgorski, Matija Blažek, Lovro Verček, Franjo Malgaj, Evgen Dolenc in Franjo Rupnik; v topniško tehnični stroki Ivan Drobec, Josip Dujmovič, Josip Phala, Peter Corak in Josip Serec; v inženjersko tehnični stroki Matija Spoljarič; za nižjega voj. tehničnega uradnika I. razreda mornarice nižji vojni uradnik II. razreda Josip Berne; za nižjega voj. kapelnika I. razreda nižji kapelnik II. razreda Hinko Blaha; za voj. pisarja I. razreda pisarji II. razreda Ljudevit Gošler, Dragotin Milendörfer in Franjo Medl; za nižjega voj. uradnika II. razreda nižji vojni uradnik III. razreda sanitetne stroke Josip Vitkovič; za nižjega voj. tehn. uradnika II. razreda ekonom. stroke mornarice nižji voj. uradniki III. razreda Peter Petričič in Anton Sparovec; za nižjega voj. tehn. uradnika III. razreda inž. tehn. stroke nižji voj. tehn. uradnik IV. razreda Aleksander Marjanovič; za nižjega voj. kapelnika III. razreda nižji kapelnik IV. razreda Alojz Smrkar; v čin zrakoplovnega kapetana I. razreda kapetani II. razreda Slavko Lortan in v čin pehotnega kapetana II. razreda poročnik Franjo Rebernik. — Novi podporočniki: v čin podporočnika so napredovali med drugimi naslednji naredniki in sicer v pehoti Juro Vreclj, v topništvu Peter Trkulja, Edmund Globelink, Josip Sod in Franjo Tumpel ter v inženjerski stroki Mirko Frančič, Marko Devčič, Jakob Vodušek, Stanislav Šibenik, Avgust Petrak, Miroslav Toni in Vladimír Počič.

— Upokojena in istočasno prevedena v rezervu sta kontra-admirala Franjo Vučer in Rihard Salher. Obenem sta odlikovana z redom Jugoslovanske krošnje III. razreda.

Sneg je prinesel kraha brezposelnim

V novoletni številki smo poročali o navalu brezposelnih pred magistratom, kjer so se že ob štirih borili za delo pri kidanju zapadlega snega. V uvodu v to poročilo je bilo zanimivo tudi sledeče: Na nekem zborovanju, ki se je vršilo pred nekaj dnevi v Ljubljani, je sredi debate naenkrat vstal mlad inteligent, literat in javni uradnik, a tak, ki najbrž še nikoli ni okusil, kaj je beda, ter pričel govoriti, češ, da se pri nas umetno ustvarja nov stan brezposelnih, ker se jim daje podpore, da brezposelnosti pri nas sploh ni ter da samo te podpore ustvarjajo fikcijo brezposelnosti. Sicer je takoj vstal nekdo in zavezal temu neizkušenemu človeku jezik, vendar bi bilo dobro, ako bi ta gospod, ki si je upal tako smelo govoriti o brezposelnih, videl davi sliko, kakor jo je videlo mnogo drugih ljudi. — Na to poročilo nam je poslal gospod, ki se je čutil o tem prizadetega, pojasnilo o svojem nastopu o priliki sestanka za pobijanje alkoholizma in surovosti, kateri se je vršil v Unioni 29. decembra 1931. V zvezi s tem pojasnilom gospod stvarno popravlja sledeče točke: 1.) Ni res, da sem naenkrat vstal sredi debate, temveč kot pravnik dobro poznam predpise sejne in izbornovalne policije ter sem za besedo g. sklicatelja na običajni način prosil. — 2.) Ni res, da sem govoril, češ, da se pri nas umetno ustvarja nov stan brezposelnih, ker se jim daje podpore, res pa je, da sem trdil, da marsikdo izrablja dobrodelnost, kar bi lahko podprl s podatki iz prakse. — 3.) Ni res, da sem govoril, da brezposelnosti pri nas sploh ni, res pa je, da sem trdil, da bi bilo potrebno poiskati one brezposelne družine, ki radi svoje potrpežljive narave v skritih krajih prenašajo revščino. — 4.) Ni res, da sem govoril, da samo te podpore ustvarjajo fikcijo brezposelnosti, res pa je, da tega stavka sploh nisem rabil. — 5.) Ni res, da je takoj vstal nekdo in zavezal temu neizkušenemu človeku jezik, res pa je, da je g. Langus prosil za besedo in reagiral na moja izvajanja radi trditve glede delavskih socialnih institucij. — Glede dopisnikov trditve, da najbrž še nikoli nisem okusil, kaj je beda, Vam prijateljsko zaupam, da sem že od tretjega leta starosti sirota, ko mi je lokomotiva do smrti povozila pred 29. leti očeta železničarja.

V tej zvezi je zadeva obojestransko pojasnjena, vsled česar ne more biti nobenega dvoma v pravilno socialno mišljenje in čustvovanje prizadetega gospoda.

Ostale vesti

— Devetmesečni tečaj za vinarstvo, sadjarstvo in kletarstvo na banovinski trsnici in drevesnici v Kapeli se bo letno zopet vršil od 1. marca do 30. novembra. V tečaj se sprejme 12 dovolj razvitih in zdravih kmečkih in vinčarskih mladeničev v starosti najmanj 16 let. Pouk je praktičen in teoretičen. Gojenci dobe prosto stanovanje, brezplačno popolno oskrbo in mesečno po Din 50.— za nabavo potrebnih učil in drugih malenkosti. Lastnoročna pisana in s kolki za Din 25. kolkovane prošnje, opremljene s krstnim listom, zdravniškim spravečalom, odpustnico ljudske šole, navrstnim spravečalom in izjavo staršev, da puste prosilca ves čas v tečaju, je osebno predložiti ali poslati do najkasneje 15. februarja t. l. upravniku banovinske trsnice in drevesnice v Kapeli, pošta in žel. postaja Slatina Radenci.

— Tečaj za samske vadijele na Krvavcu (1700 m) pod vodstvom g. ing. Koudelke se vrši od 13. do 24. januarja t. l. in ne od 6. do 17. januarja t. l., kakor je bilo pomotoma javljeno. Prenočnina za člane v sobah po Din 20, na skupnem ležišču s perilom po Din 14, za nečlane po Din 30, odnočno 20. Celodnevna prehrana Din 40. Člani SPD imajo 25% popusta.

— Za Karitas-pomoč akeijo je daroval 100 Din g. Andrej Birtič iz Slozije 117. Bog povrni!

— Učiteljski pevski zbor J. U. U. v Ljubljani. Pevski tečaj se vrši neprekinjeno 7., 8. in 9. t. m. v prostorih Glasbene Maticice. Pričetek 7. jan. ob 9. Pevci in pevke zavežite se svoje dolžnosti!

— Učiteljski pevski zbor JUU v Ljubljani. Z ozirom na splošno krizo se prireditev, dolžena za 9. januar na Taboru, ne vrši. — Odbor.

— Nenadna smrt. Iz Mute ob Dravi poročajo: Na Silvestrovo proti poldnevu se je napotil iz Mute proti Dravogradu popotni človek z aktivko in svežnjem papirja pod roko. Ko je dospel dober streljaj iz trga, mu je nenadno postalo slabo, napolnil se je v hriso g. Draubaherja, kjer so mu postregli s toplim čajem. Tožil pa je o bolečinah pri srcu. Ko se je nekoliko opomogel, je hotel nadaljevati pot, komaj pa je prišel na cesto, se je zgrudil, nakaš so ga Draubaherjevi odnesli nazaj v hriso, kjer pa je v par minutah umrl.

Pri pregledu njegovih listin so dognali, da je to bil Ivan Muršek, zastop. društva Ljudska samopomoč, stanujoč v Mariboru, Mlinska ul. št. 15. Truplo umrlega so prepeljali v mrtvašnico na Muti, o dogodku pa je županstvo brzojavno obvestilo ravnateljstvo Ljudske samopomoči v Mariboru.

— Dr. med. Albert Trtnik se je preselil v Gradisce 8b (poleg dramskega gledališča). Ordinira od pol 10 do 12 in od 5 do 8.

— Velik požar v Splitu. V soboto zjutraj ob pol štirih je v Splitu v tovarni cimenta »Split« na Majdanu nastal požar. Goreti je začelo v skladišču za sode. Ker je pihal hud veter, se je ogenj hitro širil in v kratkem času zajel celo skladišče in delavnico sodov. Plameni so porušili skozi streho in švigali visoko proti nebu. Takoj so prihitali na pomoč gasilci, katerim se je po nekaj urah velikega napora posrečilo ogenj omejiti. Ogenj sam so pa pogasili šele dopoldne. Škoda znaša nad 4 milijone dinarjev.

— P. n. članom UJMA. (Udruženja južnoslovanskih muzičkih avtorov) sekcija Ljubljana! Vabimo Vas na pogovor o predlogih za letošnje skupščino v Zagrebu (10. jan. 1932), ki se bo vršil v torek, dne 5. jan. t. l. ob 6 zvečer v Glasbeni Matici soba št. 6. Namesto vsakega posebnega obvestila. Emil Adamič, t. č. predsednik, Zorko Prelovec, t. č. tajnik.

— Pri lenivosti črev, boleznih na jetrih in žolču, odebelelosti, protinu, kataru v želodcu in čreveh, oteklini notranjosti debelega črevesa, obolenju zadnjega črevesa odstranjanja naravnega »Franz-Josef« grenača naglo vsako zastajanje v organih spodnjega dela telesa in to brez bolečin. Dolgoletne izkušnje v bolnišnicah dokazujejo, da raba »Franz-Josef« vode izbornu urejuje delovanje črev. »Franz-Josef« grenača se dobiva v lekarnah, drogerijah in specijalnih trgovinah.

— Dr. Fran Bradac: Slovar tujk. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. V današnjem času; ko nam zvene na ušesa zaradi ogromnih tehničnih pridobitev in razvoja civilizacije tuje besede, je postal tak slovar nujno potreben. Tujke v tem slovarju so navedene tako, kot se v slovensčini rabijo, torej po izgovarjavi. Pri vsaki tujki je tudi naveden vir, odkod izhaja. Knjiga je vestno sestavljena in strokovno urejena in bo dobro služila svojemu namenu. V posebno korist bo onim, ki imajo mnogo opravka z uradi, potem trgovci in sploh vsem, ki čitajo dnevno časopisje, kjer kar mrgoli tujk.

Dobi se v Jugoslovanski knjigarni in velja broš. Din 40, vez. Din 50.

— Zbori. Revija nove zborovske glasbe, ki jo urejuje Zorko Prelovec in izdaja pevsko društvo Ljubljanski Zvon, zaključuje s pravkar izišlim 6. zv. svoj sedmi letnik. V glasbenem delu prinaša krepak možki zbor F. Juvana »Slovanska«, zanimiv možki zbor M. Tomca »Gremo v goro v vršec«, četverglasni ženski zbor A. Gröbminga »Dekle pri oknu«, mešani zbor z orgli dr. A. Dolinarja »Presveto Rešeno Kri« in tenorski samospes v klavirju Z. Prelova »Bela noč«. — Književna priloga se spominja 40 letnice obstoja pevskega zbora Glasbene Maticice in 40 letnice umetniškega dela mojstra Mateja Hubada, 60 letnica rojstva skladatelja Emila Hochreiterja. — Slede rubrike »Naši skladatelji«, »Opera«, »Iz naših organizacij in društev«, »Novosti«, »Razno« itd. — Vsem pevskim društvom in zborom, pevkam in pevčevim tonlo pripravljamo, da se za leto 1932 naroče na »Zbore«. Naročnina 50 Din. Cek. račun št. 12134.

Novo meso

»Mrake, Petrovičovo dramo iz dobe svetovne vojne bomo videli na dan sv. Treh kraljev ob 20 v Prosvetnem domu. Glavno vlogo igra in vodi režijo g. prof. Potokar Josip.

Celje

»Dr. Goričar«. V nedeljo, 3. t. m. je umrl v javni bolnišnici v starosti 65 let veletrgovec, hišni posestnik in knjigarnar Drago Goričar. Pokojni je bil v Celju in drugod pri vseh značilnih priložnostih zaradi svojega narodnega delovanja in osebne poštenosti. Kot knjigarnar je založil zelo veliko slovenskih knjig ne samo sedaj, ampak tudi že pred vojo in je na ta način zagledal luč sveta marsikatera slovenska knjiga, ki je drugače morda ne bi bilo. Pogreb pokojnika se bo vršil v torek, 5. t. m. ob pol 4 popoldne iz mrtvašnice javne bolnišnice na okoliško pokopališče.

»Gledališka družina KPD. V sredo, na praznik sv. Treh kraljev se ponovita ob pol 4 popoldne vesela spevoigra »Snušček in opereta »Ščunk«.

»Društvo žandarmerijskih upokojencev za Jugoslavijo« sedežem v Ljubljani sklicuje za svojo krajevno skupino Celje, dne 10. jan. 1932 redni občni zbor in sicer ob 15 v prostorih g. tovarša Franca Leskovača v Gaberju pri Celju, Mariborska cesta 36. Vsem stanovskim tovarišem se priporoča, da se tega sestanka v lastnem interesu sigurno udeležijo.

»Pomožna akcija za podpiranje siromašnih slojev v Celju. Huda zima je povečala bedo naših že itak veliko pomanjkanje trpežnih mnogih sosedov, brezposelnost pa je potisnila v vrste siromašnih mnoge, ki so se še nedavno preživljali z delom svojih rok. Zato se je mestna občina celjska odločila izvesti skupno s celjskimi humanitarnimi društvi pomožno podporno akcijo, kje namen je hitro priskočiti na pomoč najbednejšim s prispevki v denarju, kurivu, živemu in obleki. Izdatna pomoč bo pa mogoča le tedaj, če bo pri tej prepotrebni akciji sodelovalo celo mesto. Zato vabim in pozivam vsakogar, kojemu razmere le kolikaj dopuščajo, da se udeležijo te človekoljubne akcije. Darove sprejema v denarju, obleki, živemu in kurivu mestno načelstvo celjsko v sobi št. 2 med navadnimi uradnimi urami. Na željo darovateljev bo mestno načelstvo po svojih organih preskrbelo prenos daril. Nikdo naj ne pozabi starega reka: »Kdor hitro daruje, daruje dvojno.« — Mestno načelstvo Celje.

»Iztrebljenje šmarnice v celjski okolici. Občinski urad Celje-okolica naznanja, da je banska uprava v Ljubljani tudi letos pripravljena na primeren način podpirati akcijo za iztrebljenje šmarnice s potrebnimi prispevki oniv vinogradnikov, ki bi hoteli letošnjo zimo skrbeti šmarnico in zasaditi spomladni nov vinograd. Dajala bi banska uprava v ta namen plemenito trje oziroma denarne prispevke za nabavo plemenitega trsa in za zemljišča, ki so pripravna za sadonosnike, denarne prispevke za nabavo sadnega drevja. Natančnejše informacije dobivajo zainteresirani na občinskem uradu.

»Smrtna kosa. V nedeljo je umrl v javni bolnišnici v starosti 33 let delavec Sajovic Franjo iz Zalca. — Isti dan je izlil svoj doživet v javni bolnišnici v visoki starosti 75 let previzkar Javorin Andrej z Mestinja pri Sladki gori. — Umrli je poleg tega še v javni bolnišnici v nedeljo Ana Belotova enoletna kočarjeva hčerka z Donatke gore. — Umrlih blag spomin, žalujemo preostali pa naše iskreno sožalje.

»Izguba denarja. V soboto popoldne je izgubil posestnik Čater Blaž z Dobrove na popoldanskem potniškem vlaku od St. Jurja do Celja ozir. od postaje do Aleksandrove ulice rjavo listnico, v kateri je bilo 7 bankovcev po 100 Din, 30 Din v drobicih in orožni list na njegovo ime. Načelnik je naprošen, da odda listnico pri predstojništvu mestne policije.

Jesenice

Na praznik sv. Treh kraljev popoldne ob 1 se poje v Kerkovem prosvetnem domu priljubljena opereta »Čardaška knežinja«. Vsi prav priljubljeni vabljeni. Za okoličane rezervirane vstopnice, zato je poskrbljeno, da ne bo nihče odšel brez vstopnice, kakor lani na ta dan ob priliki uprizoritve operete »Grofica Marica«.

Akademski krožek na Jesenicah je na svoji seji sklenil, da letošnji predpust ne priredi nobenih plesnih zabav, pač pa je otvoril zbiralo akcije v pomoč trpečim.

Zanimiv obred se je vršil v jeseniški župni cerkvi preteklo sredo po jutranji maši. 32 letni Jos. Šifler iz Prekmurja, evangelijske veroizpovedi, je prejel svetil krst ter bil sprejet v katoliško cerkev. Za botra sta mu bila bivši jeseniški župar gospod Čufer in njegova gospa soproga.

Kranj

»Jugoslovansko-češkoslovaška liga v Kranj« bo imela redni letni občni zbor v četrtek 14. januarja 1932 z običajnim dnevnim redom. Samostojne predloge sprejema odbor do 12. januarja. Vabljeni vsi prijatelji J.-č. lige.

Uspešen nastop gledališke družine. Preteklo soboto in nedeljo nas je dramatični odsek »Prosvetnega društva« prijetno presenetil s predstavo komedije »Cvrček za pečjo«, ki je bila trd oreh preizkušnje igralske družine, in ki pomenja višek letošnje dramatične sezone. Igralska družina, ki je pod vodstvom večje roke režiserja g. dr. J. Pogarčnika uprizorila komedijo, nima za seboj dolgoletne tradicije igralskih veščin in izkušenj, marveč predstavlja s nekaj izjemami naraščajočo generacijo ljudskega odr. Zato ji je treba tem bolj čestitati k posrečeni uprizoritvi igre, ki je odkrila nekaj prav dobrih talentov. Tako smo videli v Dotki (gđ. Lombarjeva) tako posrečeno in dovršeno kreacijo, kakršne nam ni še nudila doslej. Njej ob strani je stal zvesti soprog John (g. Eržen), ves v svojem elementu v vlogi, ki se mu je prav prilegla. Istotako sta močno ugajala dobrodušni Caleb (g. Cegnar) in Berta (gđ. Nobeava). V novi luči, v kaj dobro izvedeni karakterni vlogi, se nam je odkril Tackleton (g. Prestor), ki je v svojo ustvaritev vili precej nesluhenih sposobnosti. Edvard — enkrat v zasledbi g. Brezarja, drugi g. Zaplotnika — je ugajal, bil bi pa lahko močnejši in temperamentnejši. Gđ. Jeršičeva (kot M. Fiedling) je odgovarjala zahtevam svoje vloge. Tempo igre bi moral biti mestoma živahniji zaradi tega, da pride do izraza medsebojna zvezanost posameznih prizorov, ki meri za krepko strjenostjo, če hoče biti popolna. Priporočali bi tudi bolj glasno in razločno izgovarjavo. Scenerija je bila primerna. Maske so bile dokaj posrečene. Vloge so bile zasledene prav dobro in je komedija živelju običajno občinstvu, ki je prišlo tudi iz okoliških vasi, prav zelo ugajala. Poudarjamo, da se bo komedija »Cvrček za pečjo« ponovila na praznik sv. Treh kraljev ob 4 popoldne in vabimo meščane kot okoličane. Prav nikomur ne bo žal.

Litija

Na praznik sv. Treh kraljev vprižori Marijin vrtec v Litiji božično enodejanko »Gozdarjevi otroci«, katero je priredil po nemški igri g. župni upravitelj Litijci Vinko Lovšin. Poleg navedene otroške igre so na sporedu še razne deklaracije, petje itd. Pričetek igre ob 3 popoldne v dvorani dekliškega doma. Vabljeni vsi!

Razno. Tudi naš kraj je zasul sneg vse naokoli. Hribi ga imajo več, doline manj. Za smučarje prav idealno. Praznike smo prebili brez posebnih dogodkov. Običajni fantovski pretepi na Stefanov dan so hvala Bogu izostali, malo kriza, malo pa so se fantje le izpametovali. Brez posledic so se nekoliko pretepli fantje na Jablani nad Zagorjem. — Neko mlado predilniško dekle je pilo v samomorilnem namenu neko kislino, pa si je le usta precej očezala, nakaš ji je zdravniško pomoč nudil okolični zdravnik dr. Polde Ukmar.

Št. Jernej

Obdarovanje otrok. Tukajšnja »Kmetijska hranilnica in posojilnica« je za novo leto obdarila 33 siromašnih otrok. Glavna zasluga za to gre gosp. duh. svet. Ant. Lesjaku, ki kot zaščitnik revnih in ubogih slovi po svoji darežljivosti daleč naokoli. Bog mu stotero poplačaj!

Poroča. V kratkem se poročijo tuk. pogodbeni postarica gđ. Mara Udvančeva. Ob svojem prihodju je vneto sodelovala tudi v »Kat. prosvet. društvu.« — Bog blagoslovaj njeno zakonsko zvezo in ta važni korak v življenju.

Ptuj

Težka telesna poškodba. F. G., previzkar iz Vodele pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. in njegov zet, sta si bila radi previzkita vedno v laheh. Na novo leto pa je nastal iz prepira pretep, pri katerem je zet svojega tasta tako obdelal z nožem, da so morali slednjega prepeljati v ptujsko bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili po vsem telesu veliko število lahkih in težkih ran prizadejanih mu z nožem. Proti vzornemu zetu je uvedeno kazensko postopanje.

Umrli je Terezija Lesničar, rojena Ploh, zabeznica, v 58 letu starosti. Pokojnica je mati Ivana Ploha, trgovca v Dravski ulici. Blag ji spomin! Prizadetim naše sožalje!

Smrtna nesreča. Jožef Šafar, zidar, 62 let star, stanujoč v Rogoznici 42, je šel na Silvestrovo v Ptuj po opravkih in se ni več vrnil. Našli so ga naslednje jutro na cesti, 200 korakov od svoje hiše — mrtvega. Brezdomno mu je postalo med potjo slabo, da je omagal. Ker pa ni bilo pomoči, je zmrznil. Ob 7 zvečer so ga še nekateri znanci videli v Ptuj, bil je ta dan tudi pri obeh večernicah v prostijaki cerkvi. Pokojnik je bil priden in vseeokzi poštenjak. Blag mu spomin!

Statistika prebivalstva v letu 1931. V področju župnije sv. Petra in Pavla v Ptuj se je poročilo 49 parov, rojenih je bilo 198 in umrlih 122 oseb. V področju mestne župnije v Ptuj se je poročilo 16 parov, rojenih 45, umrlih 184 oseb. Od teh poslednjih je umrlo v mestu 33, v hiralnici 65 in v bolnišnici 86 oseb.

Vojnik

Proracun občne trga Vojnik je od 28. decembra 1931 naprej 15 dni javno razgrnjen. Po tem proračunu se bodo v letu 1932. pobirali naslednji davki: na vse direktne državne davke 50% doklada, 100 Din od hl vina, 100 Din od hl vinskega mošta, 60 Din od hl piva, 7 Din od hl stopnje alkohola na špirit, žganje, liker, rum in konjak; 20 Din od hl sadjaveca, 20 Din od goveda nad 1 leto starost, 10 Din od goveda pod 1 leto starosti, 10 Din od prašiča za zokol, 20 Din od 100 kg od uvoženega mesa, 10 Din od psa čuvaja ter po 20 Din od drugih psov. Po tem proračunu bomo plačevali 70% manj občinskih doklad na vse direktne davke. V l. 1931. smo jih namreč plačevali 120%, letos jih bomo pa samo 50%.

Pohlep po zlatu

Izdelovalci zlata nekdanj in sedaj

Ruski inženjer Dunkovski se je pogodil z dvema finančnima skupinama, da bo s pomočjo neke nove, po njem iznajdene metode povečal proizvodnjo zlata. Ker družbi nista bili zadovoljni z uspehi, sta ga tožili in Dunkovski je bil zaprt. Preiskovalni sodnik pa je Dunkovskemu dovolil, da pod kontrolo strokovnjakov praktično dokaže vrednost svojega izuma v laboratoriju znanstvene pariške šole »Ecole centrale«. Dunkovskemu so dali na razpolago dve sobi, v katerih je pričel montirati svoje aparate z največjo pozornostjo, ker so zelo komplicirani. Vse delo in poskusi morajo biti končani že prihodnje dni, to je do konca božičnih počitnic, ko se bodo vrnila dijakci. Uspeh tega poskusa vsi z največjim zanimanjem pričakujejo, ker se po gotovih znakih in izjavah strokovnjakov trdi, da Dunkovski ni navaden slepar.

Pri tej priliki ugotavlja časopisje, da so razni izumitelji umetnega izdelovanja zlata značilni za sedanjo dobo splošne krize. Slično je bilo v srednjem veku, ko so razni vladarji vedno in vedno potrebovali denarja za svoje razkošno življenje in neprestane vojne.

Med stremiljenjem na umeten način izdelovati zlato v srednjem veku in današnjim je brez dvoma velika razlika. Ta razlika ni samo v tajinstvenosti in mističizmu, v katerega so obdajali v srednjem veku svoje poskuse spreminiti navadne rude v zlatne kovine, marveč tudi po načinu in metodah procesa.

Stari alkimisti, med katerimi je bilo gotovo mnogo genialnih mož — kakor n. pr. znameniti Lascaris —, so šli z napačne podstavke, da je mogoče razne rude tako sestaviti, da iz te zmesi pridobivajo zlato. Mnogi od njih so pri tem mešanju in kemičnih procesih odkrili mnogo dragocenih snovi. Naj spomnimo

samo na apotekarskega pomočnika Böttgerja, ki je v svoji alkimistični kuhinji dolgo brozgal in mešal, dokler ni mesto zlata iznašel porcelan. Ali znameniti Kunkelius, ki sicer ni pridelal zlata, zato pa je odkril fosfor. Vsi ti poskusi pa so končno le dokazali, da svinec ostane vedno svinec, železo železo. Stoletja so veljala ta načela in alkimiste so preganjali kot navadne sleparje. Tako je ostalo do odkritja radiuma. Ta kovina ima izredne lastnosti. Atomi radiuma pa so v stalnem razpadanju in ta proces razpadanja spremlja neprestano spreminjanje radioaktivnih snovi v druge elemente. Pri tem se razvijajo velike sile. Radioaktivna mesta sipljejo neprestano žarke, ki obstojajo iz atomov in elektronov. Ti imajo ogromno hitrost do 150.000 km na sekundo. Če bi hoteli s pomočjo segrevanja doseči približno isto gibanje atomov, bi jih morali segreti do 60 milijard stopinj! Umetno pa lahko dosežemo vročino samo do par tisoč Celzijevih stopinj. To silno moč razkrajanja s pomočjo radiuma so poskušali izkoristiti lovci za zlatom v sedanji dobi. Res se je nekaterim posrečilo pridobiti zlato iz železa, vendar imajo ti poskusi samo znanstven, nimajo pa prav nobene praktične značaja.

Iz najnovejše dobe je najbolj znan slučaj »čarovnika« Tausenda. Tausend je v Monakovem ustanovil delniško družbo, katere člani so bili tudi ugledni nemški državniki. Nad dve leti je sleparil ljudi, da bo pričel izdelovati zlato v velikih količinah in je pod to pretežno opeharil lahkovrneže in pohlepneže za več deset milijonov. Prišel je lani pred sodišče. Njegovi poskusi so se popolnoma ponesrečili in so dokazali, da je bil navaden slepar, zato je bil obsojen na več let ječe. Še par dni in svet bo zvedel, kako je z Dunkovskim.

Sveti Trije kralji po znamenitih jaslicah v neapoljski katedrali.

Devetnajst novih cerkev v Parizu

Ker so mnoga pariška predmestja še vedno brez cerkev in ker druge cerkve v mestu niso dovolj prostorne, da bi mogle sprejeti številne vernike, je pariški nadškof Verdier izdelal velik gradbeni program za zidanje novih in razširitev obstoječih cerkva. Zidalo se bo devetnajst novih cerkev. Stiranajst starih pa bodo povečali in razširili. Finančna sredstva bodo krili deloma s posebnim posojilom, deloma z darovi in prispevki. Nadškof se je odločil za to, da bi se tudi s tem pomagalo omiliti krizo brezposelnosti. Pariška občina je ta sklep pozdravila in bo tudi sama prispevala znatne vsote. Z zidanjem prično takoj.

Dela ni, zlata pa preveč!

Francoska državna banka poroča uradno v svojem zadnjem izkazu, da je od 18. do 24. decembra l. l. priteklo v klet bankne na novo 417 milijonov frankov. Zlata zaloga Banque de France je torej narasla na 68.481.000 frankov. Zlato kritje znaša 50,2 odstotkov.

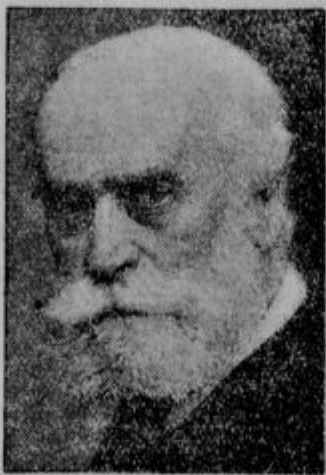
»Kaj praviš? Saj je kajenje pipe vendar ceneje od cigarete!«
»Že mogoče, cigareto lahko skoraj vedno dobiš zastoj od tega ali drugega znanca, pipe nikdar.«

Snežni viharji so besneli te dni po vsej Evropi. Promet je bil zelo oviran posebno v alpskih pokrajinah, kjer se je zgodilo tudi več nesreč.

Ne štediti, ampak trošiti!

Povodom strašne bede in gospodarske krize je izdal minister dela g. Landry novoleten poziv na francoski narod, v katerem pravi, da je čisto napačno, če se priporoča štednja, zato da bi se premagala gospodarska kriza. Minister pravi narobe, da je treba čim več trošiti, aka naj se industrija in trgovina oživita! Ker se nekateri listi iz njega norčujejo, češ, kako naj na primer francoski vinogradnik troši, ker bo vino kmalu bolj poceni nego voda, odgovarja minister v »Intransigence«, da nekateri pretiravajo. Varčevanje je postalo naravnost bolezen, ker varčujejo mnogi, katerim tega ni treba. So ljudje, ki nočejo nalagati denarja v banke in ga celo dvigajo ter spravljajo, tako, da leži čisto brez koristi in ne prinaša nobenih sadov. Tako skupaj sta škodljiva.

Najstarejši angleški časnikar umrl. Charles J. Scott, dolgoletni glavni urednik velikega angleškega lista »Manchester Guardian«, je umrl star 82 let. Bil je najstarejši časnikar in je vse do svoje smrti delal.

Z letalom v Ameriko

»Chicago Tribune« poroča, da bodo končana pogajanja za ustanovitev angleško-francosko-ameriške transatlantične zračne prometne zvoze čez Azore in Bermude. Panamerican Erway bo prevzela ameriško progo do Azorov. V Angliji gradijo sedaj vodno letalo za 35 ton z največjim komfortom za potnike. Njegov radij bi znašal 4000 km. Razen tega so napravili v Angliji načrte za letalo s 60 tonami za 100 potnikov in s hitrostjo 190 km na uro.

»Ali ne govorim kakor knjiga?«
»Da; samo še v volovsko kožo bi moral biti vezan.«

Tragedija cvetočega mesta

Steyr, starodavno industrijsko alpsko mesto ob reki Enns, z znamenitimi baročnimi cerkvami, je bilo do l. 1914. središče avstrijske industrije za orožje. Ker je ravno te vrste industrija pred vojno najbolj cvetela, se je mesto zelo razvijalo in živelo v največjem blagostanju. Bilo je znano tudi po vzorni ureditvi delavskih razmer. Delavstvu je bil zgrajen poseben del mesta, kjer so oženi delavci imeli lične, enodružinske hišice v zelenih vrtovih. Po vojni se je industrija za izdelovanje morilnega orožja skoraj vsa prelevila v industrijo avtomobilov in motorjev.

Ravno pred božičnimi prazniki so se

zbrali mestni očetje in v najlepši slogi so kršč. socialisti, velenemci, socialdemokrati in komunisti sprejeli in objavili: »Ne zmoremo več: mi moramo zapreti naše šole, ulice ne moremo več čistiti, mesta ne razsvetljevati, ne moremo plačevati občinskih nameštencev, — Steyr je bankrot.«

Avtomobilska industrija je bila večinoma v rokah Kreditnega zavoda, ki je propadel. Tako se je nekdanje cvetoče mesto čez noč spremenilo v mesto brezposelnih in bednih. Blagajne za podpiranje brezposelnih so že davno izčrpane. Privatna dobrotelost ne zadostuje. Nad 90 odstotkov otrok je gladnih.

Kakšno bo vreme l. 1932

Osrednji švedski meteorološki zavod je prvič napravil poskus, napovedati vremenske prilike za celo leto naprej na podlagi konstelacije meteoroloških dejstev. Tajnik zavoda dr. Sandström izjavlja, da bo vreme v l. 1932 v glavnih potezah tako, kakršno je bilo l. 1929.

Ta napoved je utemeljena na stanju zalivskega toka, katerega upliv na evropsko klimo je dokazan po proučevanju zadnjih deset let. Na podlagi proučevanj ameriške ekspedicije, ki jo je organiziral mornariški urad, in na podlagi lastnih opažanj sklepa dr. Sandström, da bo radi stanja zalivskega toka pomlad precej hladna, poletje deževno in neprijetno, zima pa blaga in ne preveč mrzla. To se da sklepati iz obtoka zalivskega toka južne obale Grönlandske in severno zapadne obale Norveške. Vse to je povsem slično vremenskim razmeram v l. 1828 in 1929, ko smo imeli najbolj hladno pomlad v teku zadnjega stoletja. Pripomniti je, da veljajo te napovedi predvsem za severno in severno-zapadno Evropo.

Armada brezposelnih

Nemčija: Število brezposelnih je znašalo ob novem letu pet milijonov 390.000, to je za približno 300.000 več kakor pred letom.

Anglija: Angleška vlada je sklenila, da števila brezposelnih ne bo več registrirala vsak teden, ker to daje povoda pesimizmu in defetizmu. Odslej se bo število brezposelnih objavljalo samo vsak mesec. Število brezposelnih je od zadnje registracije naraslo za celih 2.506.719.

Francija: V zadnjem tednu je glasom uradnih podatkov število prijavljenih brezposelnih v Franciji naraslo za 26.000 ljudi, oziroma od 121.074 na 147.000. Lanskega leta v tem času je bilo v Franciji brezposelnih samo 12.000 ljudi. Ministrstvo pa meni, da število vseh brezposelnih v Franciji, od katerih velika večina ni prijavljenih, znaša nekako pol milijona. Vlada bo izvedla investicijska in melioracijska dela, ki bodo zaposlila okoli 250.000 brezposelnih.

Letalske fabrike Bleriot ustavljajo ponekod delo. Vendar je to neupravičeno. Mnogi industrijalci jemljejo gospodarsko krizo samo kot pretežo, da delavcem pod grožnjo, da jih reducirajo, znižujejo mezde. Bleriot pa se hoče z redukcijo obrata izogniti vplačilu davka na vojni dobiček, ki ga je že deset let dolžan. Tako dela velik del »gospodarstvenikov«.

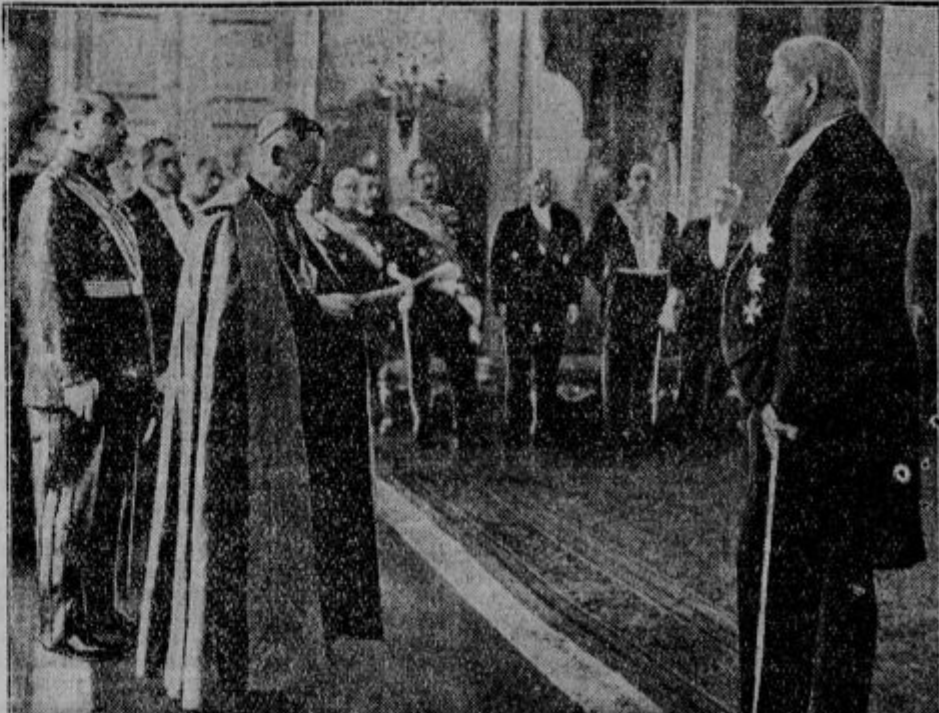
Važen izum za slepce

Francoski inženjer Thomas je odkril poseben aparat, s pomočjo katerega bodo slepi lahko čitali vsako pisavo in tiskane črke. Posebna električna priprava prenese črke na tanko kovinasto ploščo tako, da jih slepci lahko s tipanjem spoznajo. Zadnje dni so napravili poskuse in vsi strokovnjaki soglašajo v tem, da je ta izum največjega pomena za slepce in da je velike praktične koristi. Ustanovljena je družba za izdelovanje teh aparatov. Francoska vlada je sklenila nabaviti jih za vse vojne invalide-slepce.

Smešnice

»Tak napuh in ošabnost. Sinoči sem srečal našega znanca Lisjaka. Niti odzdraviti mi ni hotel na moj pozdrav!«
»To pa že ni bil Lisjak, kajti on je že dva tedna v Ameriki.«
»Vseeno — odzdravil pa bi vendar-le lahko.«
*
»Kar dva odvetnika si vprašal za svet? Ali sta ti enako svetlovala?«
»Da; oba sta mi odgovorila: Prosim predvsem tisoč dinarjev akontacije.«
*
»Spoštovana gospodinja, ali ne bi hoteli postati solnce mojega življenja?«
»Prav rada; bom od vas 150 kilometrov daleč.«

Izmenjava novoletnih častitk med predsednikom nemške republike Hindenburgom in diplomatskim zborom, v imenu katerega je govoril papeški nuncij Orsenigo.

Elektrifikacija dravske banovine

Kakor v letu 1930, tako je tudi v letu 1931 elektrifikacija naše banovine uspešno napredovala. Sredi leta 1931 je bil dograjen glavni daljnovod visoke napetosti 60.000 voltov, Črnuče—Velenje, ki je dolg 65 km. Z njim je dana podlaga za uspešno elektrifikacijo velikega dela naše banovine. Celotni stroški za ta daljnovod so 12. mil. Din, od česar odpade samo na bakrene žice 3 milij. V Črnučah je bila dograjena velika transformatorska postaja za spremembo napetosti, od sedanjih 35 tisoč voltov na 20.000 voltov. V obrat bo prišla postaja januarja letos. V drugi etapi se bodo morali zgraditi predvsem razdelilni daljnovodi ter priključevati razni kraji širom banovine na banovinsko električno omrežje. Te naprave se že grade. med Trzinom in Kranjem in v zgradbi 45 km daljnovoda za 20.000 voltov, po vaseh pa 87 km lokalnih omrežij in je postavljenih 15 transformatorskih postaj. Gradbeni stroški so proračunani na 4.6 milij. Din. Enkratni prispevek krajev znaša 2.2 milij. Din, dočim ostalo prispevajo elektrarne. Lani so prevzeli, kakor piše »Samouprava«, KDE v svojo last in upravo električno omrežje v Velenju in Šoštanju, grade v Podlogu pri St. Petru in Sav. dolini, provizorično transformatorsko postajo. Območje Završnice je bilo razširjeno z elektrifikacijo nekaterih občin.

Za elektrifikacijo pasivnih krajev, ki ne morejo sami kriti stroškov za njo, je prispevala banovina iz svojih proračunskih sredstev 1.5 milij. Din. Da bo mogoče pri nizkih cenah toka doseči iz dohodkov prodanega toka kritje za najeto po-

sojilo, bo morala znašati poraba velenjskega toka najmanj 5 milij. kilovatnih ur, da bo pri tem znašal amortizacijski prispevek 0.40 Din za uro prodanega toka. Da se to čimprej doseže, je potreben čimprejšnji priključek Ljubljane na banovin. električno omrežje.

Za l. 1932 čaka banovino veliko nalog. Predvsem bo treba dokončati daljnovod in lokalno omrežje v krajih med Trzinom in Kranjem ter dograditi zvezo pri Kranju med velenjskim omrežjem in Završnico. Iz Domžal se bo moral podaljšati daljnovod mimo Moravč do Litije ter priključiti ban. posestvo v Ponovičah.

Z mestom Kočevjem sklenjena pogodba do- loča, da mora biti daljnovod Črnuče—Kočevje zgra- jen najkasneje do konca oktobra 1932, kar je važno za kraje med Grosupljem in Kočevjem, kjer bo omogočena elektrifikacija.

Nadalje bo treba graditi daljnovod s Črnuč proti Raketu. Tudi bo treba v Savinjski dolini elektrificirati več krajev.

Vse te nove zgradbe bodo zahtevale velika denarna sredstva, za kar je najeto pri Pokojni- skem zavodu v Ljubljani novo posojilo v znesku 8 milij. Din.

Končno omenja poročilo, da so se lani na- daljevale predpriprave za veliko električno cen- tralo na Savi pri Mostah, s 7.000 k. s. Vodoprapna obravnava je bila že zaključena, vršila so se tudi poskusna vrtnja, ki so pokazala, da se s popolno sigurnostjo lahko zgradi jez, ki bo dvignil vodno gladino Save skoraj za 45 m.

Živalica

Je ime novega društva rejcev malih živali za drav- sko banovino, ki je imelo svoj ustanovni občni zbor dne 3. jan. t. l. v gostilni Novi Svet. Zani- manje je bilo tako veliko, da je bil prostor pre- majhen in je mnogo obiskovalcev odšlo.

Predsednik društva je v nagovoru poudarjal, da nas zlasti sedanja gospodarska kriza ali, da si s samopomočjo v društvu vstvarjamo lahko nove do- bropine. Z rejo živali se peča naš mali človek, to je delavec, obrtnik, mali hišni posestnik, želez- ničar in upokojenec.

Ob času brezposelnosti nudi reja živali delno zaposlitev, veliko zabave in razvedrila in tudi le- pih dohodkov, ako se reja usmeri pravilno. Pred- vsem gre zato, da se razni odpadki, ki se metajo na smetišča, še izkoristijo. Kuhinjski odpadki se porabljajo za rejo kuncev in perutnine, zavrženo perje se lahko potom brezposelnih pobira in pri- pravlja za posteljino.

Tajnik društva, šolski vodja g. Inkret, je po- dal emernice o reji kuncev. Adamič iz Most je poročal o reji perutnine ter gosp. Devetak o reji golobov.

Občni zbor je počastil g. ing. Gjurič, šef od- delka za perutninarstvo v kmetijskem min. iz Bel- grada. Predsednik ga je iskreno pozdravil in se zahvalil, da je pokazal tako veliko zanimanje za organizacijo. G. Gjurič je poročal o stanju pe- rutninarstva v državi in s pripravljenimi statistič- ko dokazal, da je ravno reja perutnine tudi za državo ena najbolj donosnih panog zlasti zato, ker je omo- gočena tudi malemu človeku.

Jos. Kelnarič je pozdravil zborovalce v imenu Društvo ljubiteljev ptic pevke. G. Fr. Pirnat, vet. svetnik iz Maribora, je v imenu društva rejcev malih živali poslal lepo poročilo z lepimi slikami. Članarina je določena na 2 Din mesečno in se plačuje za pol leta.

Izvoljen je bil sledeči odbor: Predsednik Fr. Kristof, Ljubljana; podpredsednik dr. Jenko, zdrav- nik, Dev. Mar. v Polju; tajnik Inkret iz Šinkovega turna; Janko Adamič, Moste pri Ljubljani ter Jos. Kelnarič, Ljubljana. Blagajnik Karel Lenardič, na- mestnik Kregar iz Most; odborniki: Rohman iz Kranja; Devetak, Ljubljana; J. Vidmar, Moste.

K društvu je pristopilo doslej 120 članov, ki so stali ob odboru prav umesne predloge glede po- slovanja, zlasti glede organizacije za nakup ple- menskih živali. Uvažanje iz tuje se zaenkrat ne namerava, ker je predsednik kakor tudi ing. Gru- jič poudarjal, da imamo doma dosti čistokrvnih živali, ki celo prekašajo inozemske.

Določeno je, da se povsod po deželi osnujejo podružnice, kjer se prijavi vsaj 10 članov, se bodo pridružila poučna predavanja in takoj uredilo po- sredovanje plemenskih živali. Društvo ima svoj sedež na Sv. Petra cesti št. 60 v Ljubljani in se naj vsa tozadevna vprašanja naslavljaajo tja.

Denarni zavodi 1930

Na koncu leta 1930 je bilo v naši državi 659 deln. bank (1929 pa 637) in 56 regulativnih hra- nilnic. Najvažnejše mesto zavzemajo deln. banke, od katerih jih je vpoštevanih v naslednji stati- stiki 647.

Bilance vseh teh bank so izgledale sledeče v milij. Din: aktiva: gotovina 1.668.7 (1.466.2), me- nice 5.595.9 (5.249.9), lombard 497.4 (346.8), ipo- tekarna posojila 710.2 (290.1), tekoči računi 7.071 (7.593.1), efekti 1.292.2 (1.018), ostali dolžn. 1.336.0 nepremičnine 804.4 (794.1), pasiva: glavnica 2.957.8 (2.192.8), rezerve 818.2 (759.0), hranilne vloge na knjižice 7.529.8 (6.860.5), tedenski 55.0, v tek. rač. 2.709.3 (2.483.7), tek. računi 9.909.6 (skupno z up-niki 1929 3.841.4), upniki 954.1, resekoni 731.1 (617.3).

Bilančni avanta je znašala 20.203.3 (18.419.1). Hranilne vloge regulativnih hranilnic so zna- šale konec 1930 1.833.8, kar pomeni v primeri s prejšnjim letom povečanje za 191.5 milij. Din. Isto- časno so se vloge v delniških bankah povečale za 249.9 na 10.294.1. Hranilne vloge pri deln. bankah naše banovine so znašale 1.044.1, kar pomeni 10.1% vseh vlog.

Račun dobička in zgube kaže, da je znašal donos 1.543.3. Zguba je znašala 24.2, čisti dobiček pa 279.9. Leta 1929 je znašal donos 1.533.8, zguba 25.1 in čisti dobiček 289.4 milij. Din.

Registracija izvoznikov živine v kontingentu. V zvezi s 5 zakona o organizaciji in kontroli iz- voza živine in živalskih proizvodov se pozivajo vsi izvozniki živine in živalskih proizvodov, da pre- dložijo do 10. januarja 1932 Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Belgradu, Miloša Velikog št. 42, prijavo v svrhu registracije za izvoz živine in ži- valskih proizvodov v kontingentu, da bi se mogli poslužiti ugodnosti, zajamčenih v trgovinskih po- godbah.

Prijava mora vsebovati: 1. Ime in naslov pod- jetja, zadruga in osebe, katera želi izvažati; 2. Po- trdilo o protokolizaciji podjetja, odnosno zadruga in združene zveze, da je registrirana; za producen- te pa potrdilo obično, potrjeno od pristojne upravne oblasti; 3. Ime živina, katero hočejo izvoziti, njihova last; 3. označba vrste živine, katero želijo izvažati (govedo, krave, volli, bikli, konji, svinje i. dr.) in v katero državo; 4. izvlečki iz knjig, na podlagi katerih se more dokazati koliko je prejšnjik od le-

ta 1925 odnosno ako se je podjetje osnovalo kasne- je, od dne osnovanja, pa do dne predložitve pri- jave izvozil in to za vsako leto in državo posebej, po vrsti in količini.

Borza

Dne 4. januarja 1932.

Denar

V današnjem deviznem prometu so bili tečaji večinoma slabšeji z izjemo Pariza, ki se je nezna- no uvrstila. Promet je bil slab, ker je Narodna banka dajala devize le za kritje zapadlih menic.

Ljubljana. Amsterdam 2254.40—2261.24, Bruselj 781.66—784.02, Curih 1097.85—1101.15, London 186.46—193.96, Newyork 5608.06—5620.06, Pariz 220.77—221.43, Praga 166.59—167.09, Trst 281.49—287.49.

Zagreb. Amsterdam 2254.40—2261.24, Bruselj 781.66—784.02, London 186.46—193.96, Milan 281.49—287.49, Newyork 5608.06—5620.06, Pariz 220.77—221.43, Praga 166.59—167.09, Curih 1097.85—1101.15.

Skupni promet brez kompenzacij 6.13 milij. Belgrad. Amsterdam 2254.40—2261.24, Berlin 1349.94—1387.94, Bruselj 784.02—781.66, Curih 1097.85—1101.15, London 186.46—193.96, Newyork 5608.06—5620.06, Pariz 220.77—221.43, Praga 166.59—167.09, Trst 281.49—287.49.

Curih. Belgrad 9.10, Pariz 20.11, London 17.28, Newyork 512.37, Bruselj 71.20, Milan 25.85, Madrid 43.25, Amsterdam 205.25, Berlin 121.30, Stockholm 97, Oslo 95, Kopenhagen 96, Sofija 3.71, Praga 15.175, Varšava 57.50, Atene 6.50, Carigrad 2.40, Bukarešta 3.07.

Dinar notira na Dunaju: valuta 12.40.

Vrednostni papirji

Po padcu vojne škode za ultimo decembra v Zagrebu je bil danes tečaj nekoliko čvrstejši. Na belgrajski borzi je začela vojna škoda danes s te- čajem 255, pa je do konca popustila na 250. Pro- meta je bilo v Zagrebu 300 kom., v Belgradu pa 1000 kom. Tudi ostali državni papirji so bili sla- bejši. Promet je bil v Zagrebu naslednji: 8% Bler. po 1000 dol., agrarji 25.000 in begluške obveznice 125.000. Na belgrajski borzi pa je bil promet ta- le: 7% inv. pos. 20.000, begluške obveznice 12.500. Na- dalje je bilo v Belgradu zaključenih 5 delnic Na- rodne banke po tečaju 5050.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 57 bl., 7% Bler. pos. 49 bl., Stavba 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 52—60, agrarji 81 bl. (30), vojna škoda ar. 248—252, kasa 240—252 (250), 8% Bler. pos. ar. 58 bl., kasa 56—58 (56), 7% Bler. pos. ar. 47—48, kasa 47—48 (47), 7% pos. Drž. hip. banke 55 bl., 6% begl. obv. 37—39 (37.50).

Zagrebski promet: 8% Bler. pos. 1000, 6% begl. obv. 125.000, vojna škoda 300 kom., agrarji 25.000.

Belgrad. Nar. banka 5050, 7% inv. pos. 59—61 (60.50), agrarji 28—29, vojna škoda 250—251 (255), 253, 250), 6% begl. obv. zaklj. 37, 36.50, 36.25, 36, 7% pos. Drž. hip. banke 54 bl.

Dunaj. Polon.-savsko-jadr. 92.10, Wiener Bankverein 12, Escomptes, 113, Mundus 91, Al- pine 12.50, Trboveljska 36.25.

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendence ne- izpremenjena. Promet: 25 vagonov.

Budimpešta. Tendence slabša. Promet omejen. Pšenica marec 13.40—13.46, zaklj. 13.38—13.40, maj 14.14—14.20, zaklj. 14.12—14.14, rž marec 15.55—15.60, zaklj. 15.55—15.57, maj 16.39, kuruza maj 14.50—14.58, zaklj. 14.52—14.54.

Winnipeg. (Začetni tečaji.) Pšenica maj 63.50, julij 64, okt. —.

Chicago. (Začetni tečaji.) Pšenica marec 54.75, maj 56.75, julij 55.75, kuruza marec 39.75, maj 41.50, julij 42.75, oves maj 26.125, maj 40.25.

Živina

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky et Co., Dunaj.) Prigvanjih je bilo 2317 go- ved, iz Jugoslavije 104. Cene: volli najboljši 1.25—1.95, I. 1.55—1.80, II. 1.35—1.45, III. 0.85—1.85. Krave I. 1.05—1.20, II. 0.82—1, bikli 0.85—1.20, klavna živina 0.50—0.80. Tendence: Prvovrstni volli so ostali v ceni neizpremenjeni, bikli in klavna ži- vina pa se je pocenila za 5 grošev.

Jajca

Do sedaj je bila situacija na jajčnem tržišču medla. Ker pa je sedaj po celi Evropi nastopilo strogo zimsko vreme, ki bo jajčno produkcijo za- državalo, bo kmalu nastalo gotovo pomanjkanje blaga in se bodo cene dvigale. Mali znaki za to se že pojavljajo. — Sv. Jurij ob juž. žel., dne 2. januarja 1932.

Cerhovni vestnik

Cerkev sv. Jožefa. Jutri na praznik Razgla- šenja Gospodovega ob 8. uri slov. sv. maša; izjava se; Missa in D. z. K. Kemper, graduate Omnes de Saba. — z. P. Griesbacher, ofert. Reges Tharsis, z. dr. Fr. Kimovec, Tantom ergo, z. St. Premr. Po maši: Prisvetil je veseli dan, z. Gr. Rihar.

Cerkev v Križankah: Ob pol 11 slov. sv. ma- ša; izjava se; instrumentalna Maša v D. z. A. Griesbacher, po ofert.: Hac nocte cum natus est Jesus, z. dr. A. Chlondoneski, Tantom ergo, z. dr. Fr. Kimovec, po maši: Sv. Trije kralji, z. Gr. Rihar. —

Moste pri Ljubljani

Fantovski krožek v Salezijanskem mladinskem domu na Kodeljevem bo imel jutri ob 9 predpol- dne svoj redni letni občni zbor v krožkovi dvorani v Salez. mlad. domu po sledečem dnevnem redu: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora, 2. poročila odbornikov, 3. poročila pregled- nikov, 4. volitev: a) občnega odbora, b) 2 pregledni- kov, c) 2 članov razsodišča, 5. sprejem poslovnika, 6. razgovor in sklepanje o predlogih, 7. slučajnosti.

Fantovska Marijina kongregacija Matere dobre- ga sveta v Salezijanskem mlad. domu ima danes ob 8 zvečer shod v Sal. mlad. domu.

Šoštani

»Stilmondski župan« na odru Prosvetnega dru- štva. Na Silvestrovo in na Novega leta popoldne so diletantje našega Prosvetnega društva uprizorili znamenito belgijsko dramo »Stilmondski župan«. Kljub številnim istočasnim prireditvam — Šoštanj- čani smo silvestrovali kar v štirih dvoranih — je bila igra deležna zelo lepega obiska. Pa je igra lep obisk tudi zaslužila; reči se mora, da so naši igralci tokrat zaigrali zelo dobro in srečno prema- galli mnoge težkoče, ki jih »Stilmondski župan« na- laga diletantskemu odru. Župana je z veliko igrav- sko rutino in doživljem podal g. Leskovšek; za svoj nastop je žel obilo priznanja. Tudi v ostalih vlogah smo opazili priznanja vredne talente: g. Mele (v vlogi komandanta), gđ. Šardonerjeva (Bela), g. Sattler (Oton) in g. Šardoner (Klavs). Upamo, da bomo igralce v taki formi videli še več- krat na odru!

Radio predavanje v Slom. domu. Odslej dalje se bodo vršila ob nedeljah popoldne v mali dvo- rani Slom. doma gospodarska predavanja, ki jih bo oddajala ljubljanska radio postaja. Vabimo vse, da se teh poučnih predavanj v čim lepšem številu ude- ležujejo. Začetek ob pol 9.

Iz raznih krajev

— Sadjarska podružnica na Viču priredi tudi letos vsakih 14 dni predavanje v šolski risalnici. Prvo predavanje se vrši 7. januarja ob 7 zvečer.

Pevsko društvo »Danica« v Hrušici uprizarja na praznik Sv. Treh kraljev v našem domu v Hrušici šaloigro v štirih dejanjih »Ulica št. 15« in zapoje štiri narodne pesmi.

Škocijan pri Mokronogu. Pred novim letom je zapadlo pol metra snega. Iz Šmarjete do Ško- cijana so sneg preorali v četrtek, od Škocijana proti Dobrovi so si ljudje sami delali gaz. Prosimo cestni odbor v Krškem, da poskrbi za pravočasno raztiranje snega. Avtobus je prenehal voziti in zato dobimo pošto neredno.

Konfice. Se enkrat, tokrat pa zadnjič se vam nudi prilika, da si ogledate v Katol. društvenem domu velenjanimo igro »Quo vadis«, ki vas po- vede v dobo preganjanja kristjanov. V igri ee na krassen način pokaže plehki sijaj in razkošje po- ganskega Rima in preprostost in bogudnost prvih kristjanov. Nehote se človek spomni naše dobe in modernega poganstva, ki je tudi v marsičem po- podobno Neronovi dobi. — Igra je v vsakem oziru na višku. Kdor je še ni videl, naj ne zamudi pri- like in si jo ogleda na praznik sv. Treh Kraljev, 6. januarja t. l. — Pozneje se igra več ne bo po- navljala.

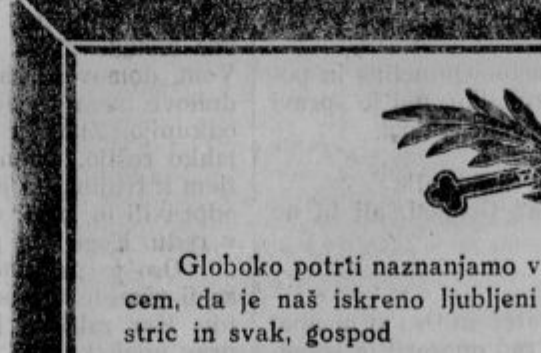
Zirovnica na Gorenjskem. Na novega leta dan, smo poročali, da sta se izgubila podpred- nik fin. kont. g. Pavlin Karol in pripravnik fin. kont. g. Zorman Janko. Sneg, katerega je padlo do kolena, je bil na izpostavljenih mestih pome- den do kopega, zato pa ga je veter nanosil po dolinah in potih več metrov na debelo. Odsila sta v službo že v torek popoldne, pa naletela v Ze- lenici na tak snežni metej, da se nista mogla vrniti domov. Hočeš nočeš sta morala prenočevati v smučarski koči. V petek šele sta se vrnila s pomočjo trziških smučarjev med prestrašene svoje, in v občo zadovoljnost.

Koristno za vsakogar

Vsakemu tujemu jeziku se more lahko in do- vršeno priučiti v 3—4 mesecih po Lingua- metodu, učenje s pomočjo gramofonskih plošč. Uspeh učenja pa nadkrijuje vsako pričako- vanje. Zahtevajte prospekt od zastopnika za Jugoslavijo: Srpska obrtna banka A. D. Beo- grad, Cika Ljubina 15, telef. 23630.

Zvečer dobra kopel za noge s sol o sv. Roka.

Vaša noga bo kakor prerjena in zopet popolnoma v redu. — Dobiva se v vsaki lekarni in drogeriji, glavna zaloga za Slovenijo: Drogerija Gregorje Ljub- ljana ali pri glavnem zastop-niku drogerij »Nada« v. Gabrie, Subotica, telefon 6-37.

Globoko potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan- cem, da je naš iskreno ljubljani in srčno dobri soprog, papa, brat, stric in svak, gospod

Karl Goričar

veletržec s papirjem, knjigarnar in posestnik

danes ob 19 po dolgi in mučni bolezni bogudvano umrl.

Dragega pokojnika spremimo v torek popoldne ob pol 16 iz mrtvašnice javne bolnišnice v Celju na okoliško pokopališče.

Celje, dne 3. januarja 1932.

Ani Goričar, soproga. Kinki in Draga, hčerki.

Sport

KLUBSKI DAN SK ILIRIJE V PLANICI

se vrši dne 10. januarja 1932 s sledečim progra- mom: 1. Mladinska tekma na 3 km. Starta mladina do 15. leta. 2. Damska tekma na 3 km. 3. Juniorska tekma na 6 km. Startajo juniorji do 18. leta. 4. Se- niorska tekma na 18 km progi. Zrebanje startnih števil se vrši 9. januarja 1932 zvečer v domu na Slatnah. Start ob 9 dopoldne. Zmagovalci prejmejo praktična darila. Pismene prijave (tudi izven kon- kurence) se sprejemajo v Ljubljani v kavarni Ev-ropa do 8. januarja zvečer, v domu pa do zrebanja. — Smuk!

Na praznik, dne 6. t. m. priredi SKT klubsko propagandno tekmo v okolici Tržiča. Start na trav- niku g. inž. Polak-a ob 11 dopoldne. Prijave spre- jema sportna trgovina Stranjsky do srede, dne 6. t. m. do 10 dopoldne. Prijavnina znaša 5 Din. — Klub priredi dva smučarska tečaja za mladino in za odrasle. — Prireditli bomo dva drsalna tečaja na svojem drsalšču, da se dvigne zanimanje tudi za drsalni sport. — Vsa navodila za oba tečaja bodo objavljena na oglasni deski SKT. — V ne- deljo, dne 10 t. m. pa se vrši skupni izlet smu- čarjev na Zelenico in sankarjev na znano najlepšo sankarsko progo, prelaz Ljubelj-Sv. Ana. Smučarji in sankarji uljudno vabljeni. — SKT.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20

Torek, 5. januarja: CVRČEK ZA PEČJO. Red E. Sreda, 6. januarja ob 15: PETERČKOVE POSLED- NJE SANJE. Globoko znižane cene. Zadnjič v sezoni. — Ob 20: TRIJE VASKI SVETNIKI. Globoko znižane cene. Četrtek, 7. januarja: ARSENE LUPIN. Red A.

OPERA

Začetek ob 20

Torek, 5. januarja: CARMEN. Red D. Sreda, 6. januarja ob 20: DEZELA SMEHLJAJA. Znižane cene.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 6. jan.: 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10.30 J. Gregorič: Narodne šege in običaji o božičnem času v Kostelu. — 11.00 Salonski kvin- tet. — 12.00 Čas, dneвне vesti, plošče. — 15.15 Dekliška ura. Temne slike iz davnine. — 15.45 Kuharjev šramel kvartet. — 16.30 Viktor Pirnat: Us! vsaki božič. — 17.00 Veseli trije kralji. — 20.00 Pevski koncert ge. Pavle in gđc. Majde Lovše-fove. — 21.00 Akademski Jonny-jazz. — 22.00 Čas in poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Torek 5. januarja: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Otroški kotiček (radio-tetka). — 18.00 Salonski kvintet. — 19.00 Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina. — 19.30 Dr. Fr. Veber: Experimentalno fonetični studij. — 20.00 Prof. Andree: Radiotehnika, za- ključno predavanje. — 20.30 Prenos iz Zagreba. — 22.30 Čas, poročila.

Drugi programi

Sreda, 6. januarja 1932.

Belgrad: 12.30 Radio orkester. — 19.30 Ko- medija. — 20.35 Plošče. — Budapest: 12.15 Opol- danski koncert. — 19.20 Plesna glasba. — 20.30 Večerni koncert. — 21.00 Pianinski koncert. — 22.10 Ciganska glasba. — Dunaj: 10.00 Zborovno petje. — 11.00 Zabavni koncert. — 19.30 Večerne pesmi in arije. — 21.00 »Velemesto«, igra. — 21.55 Večerni koncert. — Rim: 12.45 Vokalni in instrumentalni koncert. — 21.00 Operni prenos. Večerni koncert. — Milano: 12.00 Pesta glasba. — 20.45 Operni prenos. — Stuttgart: 10.30 Katoliško bogoslužje. — 11.30 Pesmi. — 13.30 Harmonika. — 14.00 Zabavni koncert. — 22.45 Plesna glasba. — London: 19.30 Sekstet. — 21.00 Pester program. — 22.00 Koncert vojaške godbe. — Berlin: 20.00 Koncert. — Barcelona: 13.30 Radio sekstet. — 17.30 Operni prenos. — 21.00 Plošče. — Praga: 19.20 Koncert. — 21.00 Poljudna glasba. — Tou- louse: 19.45 Koncert vojaške godbe. — 20.30 Mo- derna simfonična glasba. — 21.00 Operne pesmi. — Trst: 12.30 Plošče. — 13.00 Pesta glasba. — 17.00 Plošče. — 17.30 Pesta glasba. — 20.30 Plo- šče. — 22.15 Pesta glasba.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službodobe

Trgovski učenec
poštenih, krščanskih staršev, star do 14 let se takoj sprejme. Vsa oskrba v hiši. Ponudbe na uprav. »Slovenca« pod »Manufakturna trgovina« št. 14.

Planirerji in bratjerji
se iščejo za izdelavo kovanih lopat in motik. Samo prvovrstni delavci naj pošljejo ponudbe z navedbo dne na naslov: Jugomosse, Zagreb, Jelačičev trg 5 pod »Kovač za motik«.

Boljše dekle
ki je že več let služilo v boljši hiši, ki zna dobro kuhati in bi opravljala tudi druga hišna dela — sprejme zdravnikova soproga Vera Kasumović, Koprivnica, Hrvatsko. — Plača Din 350.—.

Plačil. natararja
z dobrimi referencami, sprejme prvovrstna kavararna v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Plačilni« št. 98.

Hlapec
h. konjem, priden in pošten se takoj sprejme. — Naslov pove uprav. »Sl.« pod št. 111.

Služba cerkovnika
in organista, ki bi opravljal tudi občinske posle pri občini, se odda. Rokodelci imajo prednost. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 60.

Službe iščejo

Mlajša prodajalka
vešča sloven. in nem. išče službe v trgovini, slaščičarni ali pekarni. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Trbovljah.

Dekle
pridno, pošteno, ki ima veselje do živine, želi službe v župnišču. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Boljša šivilja
želi mesta v modni salon ali k boljši šivilji. Gre tudi v druga mesta za pomočnico. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Izurjena« št. 78.

Poštena zakonca
vajena vseh kmečkih del, išče službo. — Naslov v upr. »Sl.« pod št. 76.

Pridno dekle
vajeno vseh kmečkih del, išče službo. — Naslov v upr. »Sl.« pod št. 76.

Službo
občinskega tajnika, ev. tudi organista, iščem. Na razpolago prvovrstna izpričevala. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Organist« št. 85.

Čitajte in širite »Slovenca«!

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesionirana. Prospekt št. 16 zastoji. Pišite ponj!

Stanovanja

Stanovanje
5 sob z vsemi pritliklinami, se odda takoj ali s 1. februarjem. Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 47.

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritliklin oddam na Tržaški cesti. Naslov pove upr. »Slov.« pod 97.

Dve veliki sobi
prazni ali opremljeni — skupno takoj oddam. — Resljeva c. 30.

Kupimo

Bukova drva
suha in zdrava, stalno kupuje vagonse množine »Ilirija« d. z o. z., Ljubljana, Dunajska cesta 46.

Srečke, delnice, obligacije
kupi Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6. II. nadstr.

zlaťo kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Pletilni stroj
št. 8., 50 dolg, poceni naprodaj. Naslov v upr. pod št. 99.

Pozor!
Če. duhovniki, kateri se zanimajo za lepe jaslice, primerne za vsako cerkev, se vabijo, da si iste ogledajo na Studencu pri vratarju umobolnice.

Inserirajte

V »Slovencu«!

Leopold Hladnik

rudni strojevodja v pok.

Pokoj njegovi duši!
Idrija - Ljubljana - Cerknica.

Železno posteljico
otroško, poceni prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 100.

Prodam kovačnico
z orodjem, na prometnem kraju tik glavne ceste, 5 minut od kolodvora. Cena po dogovoru. Več se izve v upravi »Slovenca« pod št. 16.

Obrt

Tvrđka A. VOLK
Ljubljana, Resljeva cesta 24.
sudi najceneje vse vrste pšeničnega moka in druge mlevske izdelke
Zahtevajte cenik!

VINO VERMUT
liter 20 Din
priporoča za praznike
M. Ravtar,
Ljubljana, Stari trg 19.

Fr. Ševčik Ljubljana
Zidovska ul. 8. - Orožje, municija, vse lovske potrebščine po znižanih cenah. Naivečja izbira. Zahtevajte cenike!

+

Nenadoma nas je zapustila previdena s tolažili svete vere naša ljuba nepozabna sestra in teta, gospodična

Pavla Remžgar

Pogreb drage pokojnice bo v torek 5. januarja ob 2 popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice v Ljubljani na pokopališče k Sv. Križu.
Vodmat - Moste, dne 5. januarja 1932.

ZALUJOČI OSTALI.

Naznanjamo tužno vest, da je naš predobri soprog, oče, stari oče, tast, stric, gospod

Ignac Markič

sodni upokojenec

danes 3. januarja 1932 po kratki in mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, v 77. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb blagopokojnika se bo vršil v torek 5. januarja 1932 ob 3 popoldne izpred hiše žalosti na mestno pokopališče v Novem mestu.
Novo mesto, Ljubljana, Cleweland, 3. januarja 1932.

Zalujoče rodbine:
Markič, Dr. Petelin, Meisetz.

Inserati v »Slovencu« imajo največji uspeh.

Ni duha ne sluha
za kurjimi očesi in debelo kožo, če jo tri dni zaporedoma zjutraj in zvečer natrete z majhno količino **CLAVETYL CREME**.
Cena škatlice 8 Din. Proizvaja in razpošilja stara, i. 1599 ustanovljena **Kaptolska lekarna sv. Marije**, lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb, Jelačičev trg 20.

ZAHVALA. Ko so nam umrli naš oče

Jožef Plešivčnik

veleposestnik na Dobjem dvoru

so nam obilni prijatelji in znanci izrazili sožalje. Njim in vsem tistim, ki so prišli molit in na pogreb, se pristočno zahvaljujemo. Posebej se zahvaljujemo še pred. g. dekanu Rieplu, g. župniku Serajniku iz Kotelji, pevcem in tistim, ki so počastili rajnega z venci. Ohranite naše dobre starše v pobožnem spominu!
Prevalje, dne 31. decembra 1932.

Plešivčnikovi otroci.

Zahvala

Vsem blagim srcem, ki ste se spomnili ob bolezni in smrti mojega nepozabnega soproga

Alberta Tušarja

se udano zahvaljuje za vse posete in spremstvo, za cvetje, za izražena sožalja ter za vsa tolažila v globoki tugi

Mici Tušarjeva.

Sveća maša zadušnica se bo darovala v četrtek 7. t. m. ob pol 7 v župni cerkvi sv. Petra.
Bog plačaj vsem!

+

TVRĐKA GORIČAR & LESKOVŠEK V CELJU naznanja vsem prijateljem in znan-cem žalostno vest, da je njen družabnik, gospod

Karl Goričar

knjigar, veletrgovec in hišni posestnik

danes ob 19 po trudapolnem, neumornem delovanju, v 65. letu starosti, za vedno zat-snil oči.
Pokojnika ohranimo v blašem spominu.
Celje, dne 3. januarja 1932.

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

Tako je mislil in sklenil Lucius Quinctius in po-zval Osa, ki mu je prepustil čarodejko, naj jo spravi v svojo celico, dokler se drugače ne odloči.
»Ukazuješ, gospod?«
»Pripelji ugrabljenko spet v kubikul!«
»Gospod, ali se je ne bojiš? Gospod, ali bi ne bilo škoda tvojega življenja?«
»Pripelji jo!«
»Gospod...«
»Pojd!« je bil Quinctius kratek in Oso si ni upal več govoriti, čeprav bi gospoda rad opozoril in spom-nil, kako ga je težko rešil čarodejke, in mu še po-vedal, da je še vedno mračna in da se je sam boji...
Iti je moral.
Quinctius je stopil v kubikul in čakal.
»To bo pogledala drugače ko snoči, ko ji povem, kaj nameravam! Videl boš, Oso, da se mi ni treba bati za življenje!...«
In je hodil po kubikulu in postajal nervozen.
»Boji se priti, da se ne bi znesel nad njo, ko mi je snoči tako napravila! O, saj bi se, če bi se ne bal, da mi ne priklječe spet onih groznih prikazni, ob ka-terih mi je kar ledenela kri. Svoj živ dan ne zabim tega. Brrrr!...« se je stresel.
»Gospod, ali naj vstopiva?« se je oglasil Oso pred zastorom.
»Vstopital!«
Oso je odgrnil zastor in ga pridržal, da je vsto-

pila kraljica prva. Videl je, da je premagala strah in se kraljevsko ustavila, kot bi hotela znova pokazati Kvinkelju, da ne bo pred njim klonila.
»Lepa čarodejka, nič me ne glej več tako srepo!« je začel Quinctius.
»Premislil sem se in ne bom te več moledoval za ljubezen, ki je ne maram izsiliti! Vem, domov bi rada. Vidiš, čeprav si name klicala duhove, sem le dober. Pusim te k tvojim, ako te odkupijo. Zlata je vredna tvoja lepota, z zlatom te lahko rešijo. Imenuj mi ujetnika, katerega naj poš-ljem k tvojim, da jim sporoči ceno. Še danes se mora odpraviti in jutri večer boš prosta, ako bo odkupnina v redu. Koga naj pošljem?«
Oso je presenečen proseče pogledal kraljico, ki so ji vžarele temne oči, ko da je posijalo solnce va-njo. Kar zaklical bi ji, naj se odloči zanj, a se ni prav upal, ker se je bal, da bi s svojo besedo kako razdražil gospoda, ki bi se potem mogoče še znova premislil.
»Empeta pošlji, onega, ki me je branil pred tvo-jimi!« je prvič spregovorila Ena s Kvinkelijem. Glas ji je nekoliko drhtel, a je bil še jedeč.
Oso je žalostno pogledal.
»Prav, Empeta pošljem. Zvečer ga pošljem. Ti pa ostaneš v mojem kubikulu do jutri, samo duhov mi ne klič več!«
Tako je rekel Quinctius, poslal Osa po Empeta, sam pa stopil v sprednji prostor, sedel in pisal. Pisal je propustnico, s katero bi mogel Empeto mirno mimo izvidnikov, ako bi naletel nanje, in prav tako onadva — samo dva je hotel — ki bi prišla z zlatom po ugrabljenko...

Ko je legel mrak nad Akvilejo in se prelil v

noč, ki je spravila vse vojaštvo v šotore, sta hiteli po Pretorijski ulici dve senci. Bila sta Quinctius in Empeto. Dasi je bil Quinctius gospodar posadke in tabora, se je na križišču Kvintanske ulice previdno ogledal, še bolj previden pa je bil, ko sta dospela v Saglarsko ulico tik pred vzhodnimi, pretorijskimi vrati. Ne bilo bi mu prijetno, ako bi ga kdo prepo-znal, ga ustavil pa ga izpraševal, kam gre z ujetni-kom. Zato je tudi samo z roko dal znak straži in spustila ju je, meneč, da je kak centurio, ki nadzira...
Ko sta prišla pred okope in v ravan onstran mosta, kjer je rasel visok topol, kakor bi se poga-njal proti nebu črn plamen, je spregovoril Quinctius:
»Pisanje imaš, ki ga pokaži našim, ako bi te kje zaustavili. Ko prideš k svojim, izroči ga onima dve-ma, katera bi prišla. Pogoje si slišal. En atiški talent zlata je odkupnina, razumeš, en talent, ki mora biti jutri večer v mojih rokah. Jutri večer ob tem času! Tu pri tem topolu naj me čakata. Ako ju ne bo z zlatom, potem povej, da tudi lepe ugrabljenke ne bo več!«
Tako je zagrozil Quinctius in sta se ločila.
»Volk!« se je ozrl Empeto za njim in siknil, potem pa se je spustil v dir kar so ga nesle noge, zakaj rad bi, da bi še pred jutrom došel v Epulovo taborišče...
Ena ni pogledala Kvinkelja, ko se je vrnil. Še vedno se je tiščala ko ranjena orlica v kotu kubikula. Z grenkobo v srcu je mislila, kako se vrne. Očeta ne bo dobila več, da bi jo zagovarjal, da bi jo branil, če bi jo Epulo zavrgel in ji vzel Dardana, sladko dete. Vedela je, Epulo je ponosen in bala se je, da je ne bi hotel več poznati, ker je bila v rimskih rokah. Lepe oči so ji zalile solze in sunkoma je ihtela.